

DOBRÁ ADRESA

Laska
v době
globálních

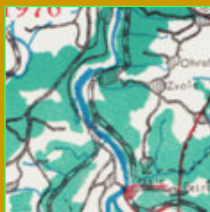
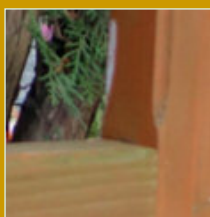
Z obsahu

Frelichová

Janota

Černer

Kremlička

Obsah:

Berounka

- Rozhovor sebou – Vít Janota (4)**
Nalezeno v knize (7)
Vladimír Novotný: **Globální klimakterium v podání „nespisovatele“ (J. Pánek: Láska v době globálních klimatických změn) (8)**
Wagner a Liszt v Piešťanech (10)

Ohře

- Jaroslav Kovanda a jeho nakladatelství Jásám (12)
Martin Černer: **Bobky a borůvky (20)**
Jan Machovský: **Noční služba (22)**
Petr Stejskal: **U Krysy (24)**
Vít Kremlička: **Bílá místa (26)**
Patrik Linhart: **Karavana nočních můr (29)**
Pavla Frelichová: **Vzorec DNA (32)**

Lužnice

- Petr Dvořák: **Brdy (36)**
Jakub Šofar: **Tak po roce zase hlavou dolů (IV) (46)**

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenesou přímo na příslušné stránky. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popis a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenesou přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popis k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVÉ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

**DOBRÁ
ADRESA**

Na titulní stránce: Petr Dvořák, Dub u Těni – z cyklu Brdy (k článku na str.)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 1, rok 2018, ročník 19. E-mail: dobraadresa@dobraadresa.cz. Šéfredaktor: Michal Šanda. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky. Redakci nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Časopis je excerpován Ústavem pro Českou literaturu AV ČR. ISSN 1804-963X

Začaly prázdniny. Červencové číslo vám přináší spoustu znamenitého čtiva k vodě na deku, ale i k vodě do kajaků, kánoí, raftů a pramic. Takže: Ahoj!

Michal Šanda

Foto- aktu- alita

Foto Michal Šanda

Selfie s autorem rozhovoru, který si ovšem v pozadí fotí selfie, foto Vít Janota

B eroun ka

A black and white portrait of Vít Janota, a man with a serious expression, wearing a checkered shirt. The portrait is the background for the left side of the page.

Rozhovor se sebou **Vít Janota**

Z podstaty věci
nikdo jiný neví
a vědět ani
nemůže, co si
myslím a chci
sdělit čtenářům,
lépe než já sám.
Navíc je
spisovatel
člověkem slova
psaného a tudíž
se vyjádří
přesněji
prostřednictvím
písmen, než
mluvením do
diktafonu. V sérii
selfie rozhovorů
pro Dobrou
adresu pokračuje
Vít Janota.

Jaké to je dělat rozhovor sám se sebou?

Trochu zvláštní. Připadá mi to podobné, jako hrát sám se sebou šachy. Což je věc, která mi vždycky přišla, když teď o tom tak přemýšlím, hodně divná.

Proč?

Protože ty dumáš nad nějakým tahem a tvůj protihráč přesně ví, co nakonec vymyslíš, stejně jako to věděl u všech předchozích tahů, ví taky, kam tím vším směřuješ, ale ví i to, že ty to taky víš a že taky přesně víš, co udělá on a že on ví, že ty víš a tak dále a tak podobně. Prostě všechny ty síly, co sunou partii kupředu, by se v tomhle scénáři měly dokonale vyrušit a celé by to mělo uváznout na mrtvém bodě.

Jenže...

Přesně, jenže ono se často stává, že to, co je mikroskopicky zcela v rovnováze, se může makroskopicky projevit naprosto nerovnovážně a naopak.

Takže had sice sežere sám sebe, ale kousek ho zbyde...

...a partie zdárně proběhne k radosti jediného hráče na obou stranách šachovnice.

No a my navíc nehrajeme šachy, ale vedeme rozhovor, takže si taky můžeš krásně nahrávat na smeč a říkat věci, ke kterým by ses jinak dostával hodně krkolomně.

Ty myslíš třeba...

Přesně! Moderní poezie jako pokus o renesanci platónského vidění světa.

Text, který jsem nikdy nenapsal.

Ale měl jsi rozmyšlený.

Ale zase jsem ho z větší části zapomněl.

Tak teď ho můžeš vzkřísit, vím zcela bezpečně, že základní myšlenky si pamatuješ.

No já vím, že to víš. Celé to vycházelo z Platóna a Aristotela a jejich teorie poznání. Oba mluví téměř o tom samém, a přesto představují dva diametrálně odlišné směry lidského myšlení. Vychází otázku můžeme formulovat třeba takhle: Když vidím například kočku, zvláštní rasu, kterou jsem nikdy neviděl, jak to, že poznám, že je to kočka? Platón říká: Protože součástí světa jsou ideje věcí, jakési jejich ideální předobrazy a když nějakou věc vidím, prostě si na ten předobraz rozpomenu, protože i moje myšlení je součástí tohoto světa. Tedy čistě idealistická záležitost, zavánějící pro nás až jakousi mystikou.

Aristoteles, což byl Platónův žák, říká v podstatě to samé, jen dodává malou drobnost: Ideje jsou vlastností hmoty, ze které je daná věc utvořena. Tenhle úkrok ale znamená, že jediná cesta, jak se k tomu ideálnímu předobrazu dostat, je pozorovat co nejvíce „realizací“ dané věci, porovnávat, třídit, hledat společné znaky a z nich postupně ten ideální obraz abstrahovat. Takže naprostá racionalita, tajemství ani co by se za nehet vešlo.

Jinými slovy definice, popisy, taxonomické systémy. To trochu smrdí současnou vědou.

Nejen trochu a nejen vědou. Celá současná euro-americká civilizace je v podstatě dokonale aristotelská. Stačí si uvědomit, jak uvažujeme, jak věříme v racionalitu a poznatelnost světa, jak nás znerovozňuje všechno nepopsatelné, všechno co nemá jméno, co se nějak vymyká systému, pevně daným strukturám. A na druhou stranu, i ta sebetajemnější věc, v okamžiku, kdy je pojmenována a zařazena do systému, v našich očích krotne a zahanbeně zalézá do kouta.

A jak do toho patří poezie?

Moderní poezie vlastně dnes nemá jasnou a pevnou definici. Tím se aristotelskému systému vymyká. A navíc podstatou básně je přesně to platónské rozpomenutí se na cosi. Alespoň tedy já to tak vidím. Má nám dodat nějaký obraz, pocit, vzpomínku, tak říkajíc hotovou, komunikovat s naším podvědomím s tím, co je v něm. Žádné racionálně, žádné mudrování. No a tady někde byla ta paralela s platónským viděním světa, která se pak dala rozvíjet tím, že právě proto, že je poezie tak trochu cizorodým elementem v našem způsobu uvažování, řadu lidí dráždí a vyhýbají se jí, nebo ji nějakým způsobem zlehčují či odmítají.

Takže jsme civilizace nepoetická?

To snad ani ne, jenom jsme se možná moc přimkli k uvažování, které poezii nesvědčí.

A proč myslíš, že to tak je?

To je dobrá otázka, ale stejně dobře víš, jaká bude má odpověď. Nevím. Z pohledu historie se údajně Aristoteles vrátil do novodobé Evropy při reconquistě, tedy zpětném dobytí Španělska od Maurů. Při tom asistovali mniši z řádu dominikánů, mezi které později a jistě ne náhodou patřil i Tomáš Akvinský, a těm se údajně na dobytých územích dostaly do rukou Aristotelovy spisy, a to v arabských interpretacích. Což je možná důležitější, než by se na první pohled zdálo, protože to, co považujeme za Aristotela může být z části myšlení arabské. Stačí se podívat, co všechno v matematice pochází z Arábie. Kromě číslíc jsou to obvykle věci, které začínají na „al“.

Algebra...

...a samozřejmě algoritmus. Což je téměř vlajková loď aristotelského přístupu k realitě. Postupuješ krok za krokem a v každém kroku se rozhoduješ a podle toho volíš další krok, až dojdeš k cíli. U Platóna nic takového není, tam je základem nepopsatelná iniciace, uvědomění si v jediném okamžiku. Paradoxem ovšem je, že podle všeho myšlení funguje právě takhle, nealgoritmicky. Jen se to špatně dokazuje.

Příklad?

Pro mne třeba poznat někoho na fotografii z mládí. Prostě se podávám a nějak mi to dojde. Je samozřejmě možné, že mozek provede obrovské množství rychlých kroků. Ale jakých, na základě čeho? Pořád mi to naráží na to, že algoritmus je v podstatě rigidní záležitost, která zvládá vlastně jen to, s čím v ní bylo předem počítáno.

To jsme se od poezie dostali hodně daleko.

Daleko, jako blízko. Někdy jsme se od ní nevzdálili.

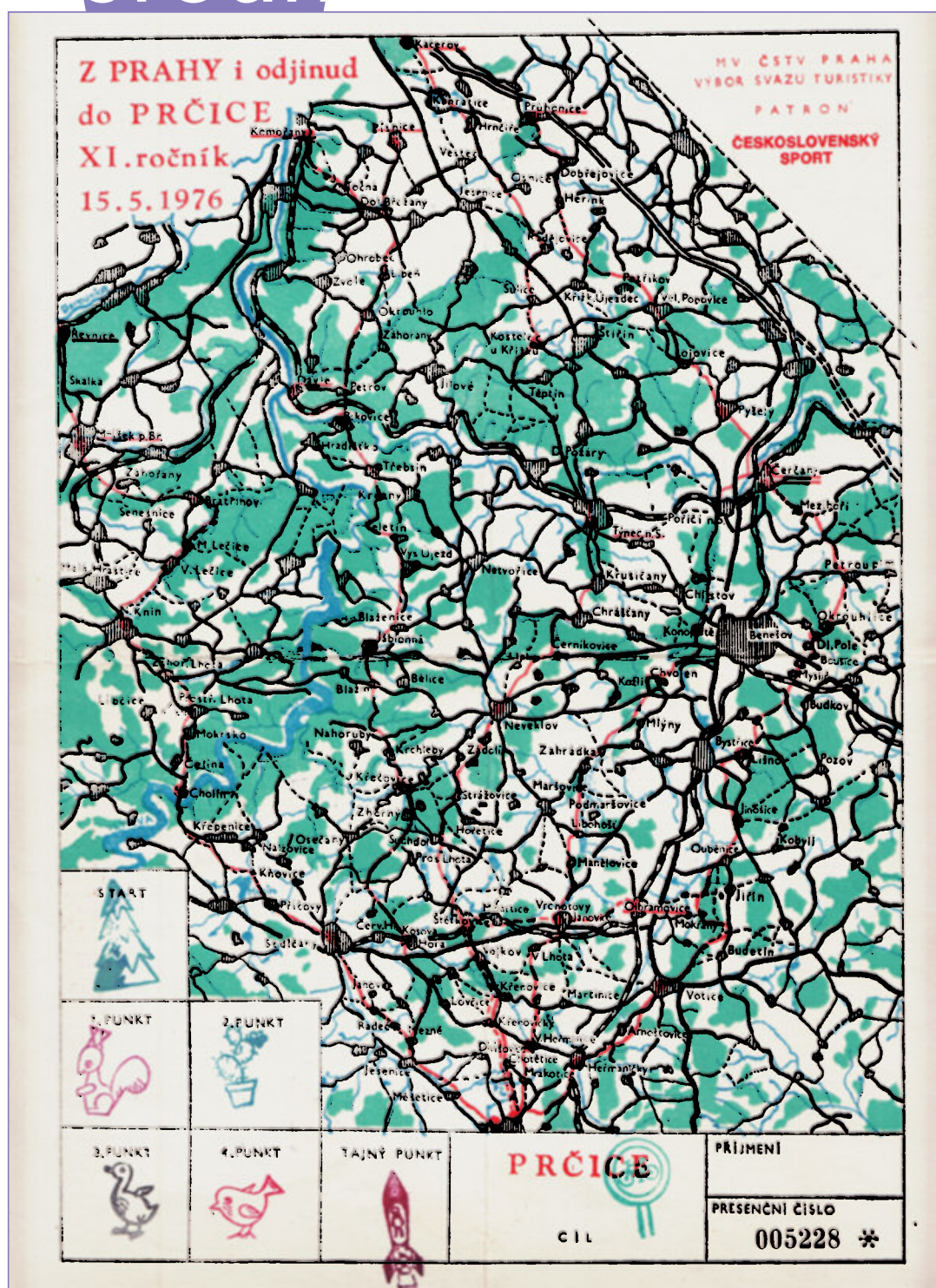
Ptát se tě na závěr, jestli jsem se tě na něco zapomněl zeptat, pochopitelně nemusím.

Ne. Je to šach mat v šestnáctém tahu.

A vítězem jsem já. Díky za rozhovor.

Přesně tak, já. Těž děkuji.

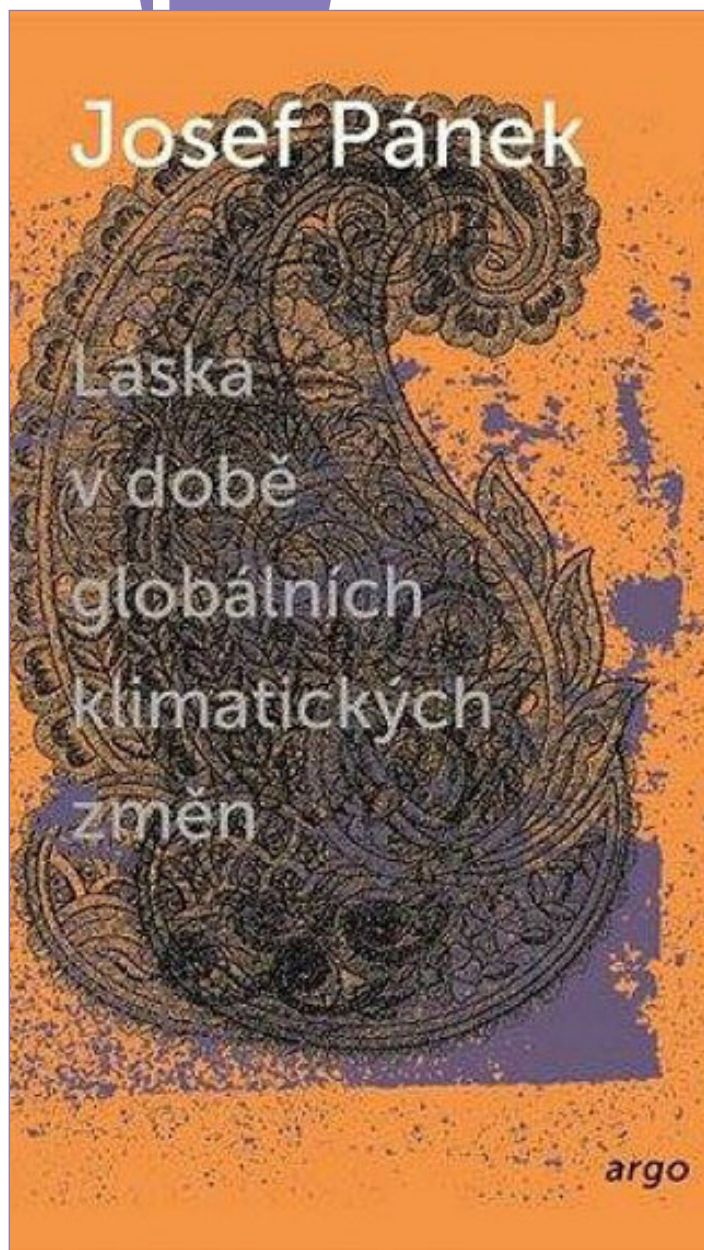
B Nalezeno v knize eroun

Globální klimakterium v podání „nespisovatele“

V době globálních klimatických změn si před pěti lety asi jen málokdo povšiml, že v čiperném nakladatelství Triton vyšla prozaická čili povídková prvotina molekulárního genetika Josefa Pánka, kniha nazvaná *Kopáč opálů*, v níž autor z pohledu svého pokolení reflektoval zážitky ze života v Austrálii, v níž pobýval několik roků. Změny sice pokračovaly v dosavadním tempu jak klimatické, tak i globální, změnu ale přineslo i vydání druhé Pánkovy knihy v renomovaném Argu. A co literární čert nechtěl, tato autorova próza, která by si možná zasloužila nějaký údernější titul než tenhle, který má příchutí i pachutí podtitulu (zní totiž: *Láska v době globálních klimatických změn*), rázně rozhýbala dosti stojaté hladiny našeho literárního všehomírku: vyšly recenze, vyšly rozhovory, vyšlo dokonce i to, že „*Láska*“ obdržela takzvanou minerálkovou cenu za prózu. Leč cena necena, Pánek prý usilovně píše neboli tvoří či spisuje sám sobě již od roku 2002 a zdá se nepochybné, že po uveřejnění prvotiny i druhotiny můžeme konstatovat, že nový výrazný český autor je na světě a zaslouží si též náležitou novinářskou čili nežurnalistickou reflexi.

Na počátku však zvažme prozaikův rok narození, což je v tomto případě letopočet 1966. Svým pozdním debutem i další knížkou se Josef Pánek dodatečně přiřadil nebo přičlenil k renomovaným literátům, jako jsou například o něco starší nebo o něco mladší Václav Kahuda, Petr Stančík, Michal Šanda či Miloš Urban, namátkou i beletrii dlouho nepíšící Martin C. Putna. Zdá se však, že ani Pánek nepřispěl k výraznější estetické soudržnosti literátů této generace, kterou na první i na druhý pohled spojuje ponejvíce jenom doba narození, zpravidla již nikoli životní pocit nebo cosi jako tvůrčí mentalita. Zároveň můžeme vyslovit hypotézu, že zvláště svou druhou prozaickou knížkou náš středogenerační prozaik navazuje spíše na poetické a estetické krédo a zčásti i na tematiku spisovatelů o něco starších, především Lubomíra Martínka a Stanislava Komárka (též přírodovědce a tvůrce kupříkladu nedoceněného románu *Mandari-*

ni). Pokud však Komárek údajně pověsil spisovatelské řemeslo navždy a nadobro na příslovečný hřebík, Pánek se veřejně zařikává, že spisovatelem není (a nebude?) a že je naopak typický „nespisovatel“. Byť pořád píše a píše.

Není to pro vyznění ni posouzení autorovy prózy nikterak závažné, leč i následující kuriozita si zaslouží zaznamenání. Z kompozičního hlediska má „Láska“ představovat určitý triptych neboli text o třech částech či oddílech, kuriózní však je, že oddíl I a oddíl III nemají zhola žádné pojmenování, zatímco oddíl II se nazývá div že ne jako odborná studie, totiž: Globální klimatické změny a přistěhovalectví. Onen vstupní bezejmenný oddíl I navíc začíná sdělením, že „tohle“ – čili autorský text – je o globálních klimatických změnách atd. A o „lásce v době globálních klimatických změnách, fakt“. Pročež vezměme uvedený fakt zatrouleně vážně na vědomí, neboť v záložce se tvrdí něco jiného a něco kýčovitě konvenčního: redaktor knihy nám pohříchu chce mimo jiné namluvit, že „novela vypráví o nevyzpytatelných cestách srdce“. Přitom možná nic necharakterizuje druhou Pánkovu prózu víc než zvláštní, až umíněná a až tvrdošijná dokumentárně reportážní „vyzpytatelnost“. Arciže se odehrávající ve zmíněné době globálních klimatických změn.

Vraťme se raději k postavení Josefa Pánka v novodobé české próze, v níž, jak jsme nastínili, se do určité míry vydává ve stopách Martínkových a Komárkových víc než v souzvuku s výtvyry svých generačních vrstevníků. O to víc nelze přitakat některým žurnalistickým, až bulvárním klišé z pera Emila Hakla, který tvrdí, že autorova kniha je „stylově i tematicky absolutně překvapivá a svébytná, jelikož je naprosto nezávislá na jakémkoli ať módním či tradičním literárním trendu“. To je víc než slovo do prance přímo přešel všelijakých obskurních postpravd! Nemluvme o absolutnosti a o absolutnu, leč co se tematického zacílení týká, pokud lze říci, že Pánkova

próza vypráví o pobytu v Austrálii, Islandu a Indii, taktéž o těchto zemích máme k dispozici i jiné a pozoruhodné tuzemské beletristické výpovědi, možná ale Hakl s nimi jednoduše není ani v náznaku obeznámen. Může být.

Taktéž citované tvrzení o absolutní stylové překvapivosti prozaikovy „Lásky“ může vyvolávat náramné pochybnosti, neboť argumenty nepadnou veškeré žádné, nejlehkomyslnější je však Haklův úsudek o Pánkově nezávislosti na literárních trendech: odkud je ale zná? je snad trendy všemi se zabývající literární vědec? koneckonců ani s odkazem toliko na Bohumila Hrabala nebo na u nás hojně překládaného Chucka Palahniuka rozhodně vystačit nelze. Zkrátka a dobře jde o soud nesmyslný jak zákon káže. Pánek přece naopak (vědomě? nevědomě?) spontánně navazuje na soudobou post-autentickou linii evropské i mimoevropské prózy, v níž reportážní věcnost a civilnost se hodnověrně kloubí a snoubí s potřebou především věrohodně, ale i záměrně expresivně flumocit generační životní pocit (zde již na základě zkušeností poněkud stárnoucího, byť zcestovalého pokolení) v rámci určitého myšlenkového zacílení.

To ovšem nespočívá v ničem jiném než v bytostném zaměření na starší i novější kanonické postuláty literárního existencialismu, nyní již arciže post-post-existencialismu: vždyť též Pánkův nepokrytý a nezastřený autobiografický hrdina v rámci svých monologů či monologických dialogů řeší a zejména reflektuje nejenom svou aktuální existenční, leč především nynější existenciálně lidskou či obecně životní situaci. Není proto ani v nejmenším divu, že jako symptomatická červená nit se autorovým kompozičně roztroušeným vyprávěním vine utkvělý leitmotiv, v souladu s nímž se pisatel vyrovnává (a podle všeho nevyrovná a ani se vyrovnat tváří v tvář všem zplodinám, prachu a hluku veškerenstva nehodlá) s nekonečným, přímo obsedantním poci-

tem všeobjímající vykořeněnosti a nehostinnosti.

Autorova výpověď, reflektující stavy myslí českého vědce tu žijícího v Austrálii, tu putujícího po Islandu, tu prožívající rozmanitá dějá vu na jedné mezinárodní konferenci v Indii (zvláště tyto prožitky tvoří nemálo exponované dějové těžiště vlastního vyprávění), inklinuje zejména k záznamu generačního pocitu, který vyvěrá i z „kočovného“ způsobu života, vzdáleně odkazujícího k tomu a těm, jež a jež analyzoval Lubomír Martinek ve svých starších esejistických palimpsestech o hledání samoty. Existencialisticky smýšlející protagonista je stále víc ponořen nikoli do světoběžnického bezdomovectví, ale do vnitřní ztráty domova nebo do ztráty vnitřního domova. Pociťuje to stejně intenzivně po návratu do českých končin jakož i leckde mimo české končiny: v zahraničí se sice o poznání snadněji identifikuje s tamější podobou mezilidských vztahů, domov to však není. Z tohoto rozpoložení pramení rovněž vypravěčova niterná neukotvenost i všemožně zastírané stavy úzkosti a tíhnutí k depresím. Nikoli náhodou si vskrytu připadá jako mnohonásobný přistěhovelec.

Není to však slabost hrdinova či nedostatek nebo neduh jeho myšlenkového podloží, leč svého druhu dobové memento, vyplývající ze zjevné agonie novověkého myšlení, ohrožovaného v prazákkladech a znehodnocujícího se v projevech intolerance, rasismu a především s nimi související indolentní ignoranci a ignorantní indolenci, máme-li použít pojmů Milana Kundery. Celičský svět se zdá být v bezuzdném a bezejmenném klimakteriu a počíná si, jako by byl na útěku sám před sebou. A do toho přichází „tohle o lásce“. Jitřivě vyznavačské, byť i poněkud roztěkané svědectví z pera Josefa Pánka.

Vladimír Novotný

Josef Pánek: Láska v době globálních klimatických změn. Argo, Praha 2017

B

erou

ka

Liszt
a Wagner...

v Piešťanech

2.

Odkdy
si tykáme?

3.

Od jezu
na
Váhu.

O
hřeJaroslav Kovanda
a jeho nakladatelství

Jásám

Básník a výtvarník Jaroslav Kovanda po časopisu *Psí víno* nyní založil nové nakladatelství Jásám. Dosud v něm vyšly dva tituly, a sice Marie McDonová a jiné básně a Třešňové týdny. Z obou přinášíme ukázky.

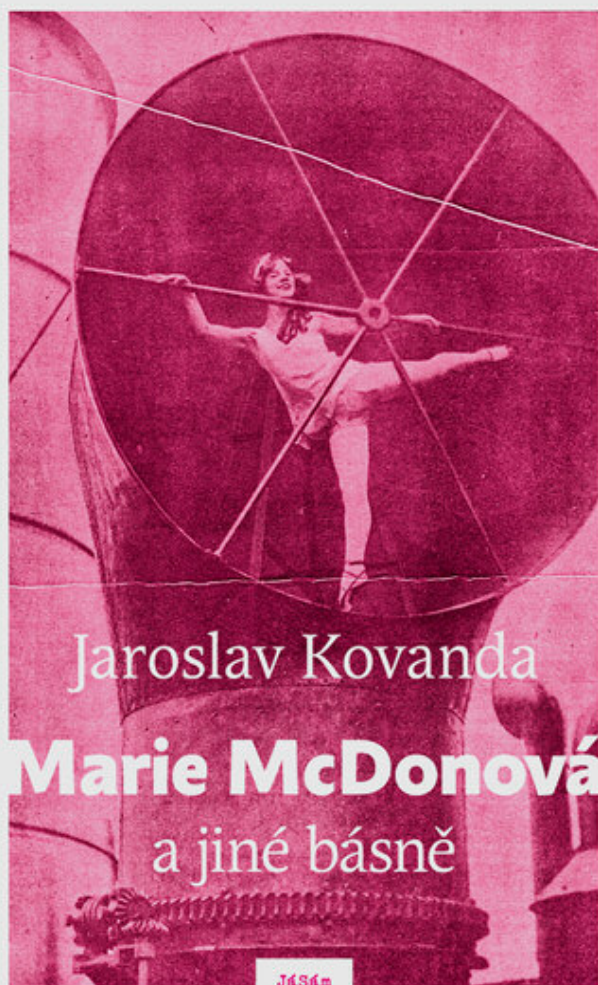
Marie McDonová a jiné básně

Noc v Archlebově

Je černá noc
Přišel k nám bílý kůň
zalehl celý dvůr
teta Frantina za jeho břichem
pere v neckách vlajku
červenomodrobílou
A u kamen visí *kotlačky*
jako čuráčky nebožtíků
A hodiny?
Hodiny akorát *šlachtu* bijou...

Obraz

Když se tatínek kdysi na zabijačce
hádal se strýcem Pepou (komunistou a elektrikářem)
až Dějiny VKS(b) poskakovaly po otomaně
kde jsme my děcka měly vedle prejtu ustlané
teta Růža od nádobí unaveně syčela:
Proč si nevezmete raději příklad z Jarouška...
řezníka Sanetrníka
jenž si akorát slivovicí
vyplachoval bolavý zub
a s těma až po loket krvavýma od krup
proti oknu určitě vypadal jak uzavřený
elektrický okruh

Jásám

...

Když ještě na Letné nebyly vynalezeny ploty
a lednice mívali jenom nejlepší Baťovi
spolupracovníci
a maminka venčila kastroly v chodbě
a šlahouny pampelišek na zahradě sahaly až
po gumy v podkolenkách
a růžové uši králíků v slunci západu
byly nerozeznatelné
od listů jitrocele
který jsme sbírali sušili ve školních kabinetech
anebo vlhčili na holkách
na jejich klíčových místech v křoví...
zdá se mi dnes
že důležitější než slova
byl tehdy pařížský salát mezi nimi
Ta věčná věčnost...
Ach možnost i háčky přehoditi

Opožděný dopis mojí ženě

Paříž 14. července 1969

*Bulvár Arago je karoserní řeka
a řve tak epesně
za oknem jen suchá vecka
a na skle kapky bezešvé...
Jak budu doma žít
všude jen khaki lišejník
všude kde prstečkem hrábnem
bude ten námel?
Yvan se včera vrátil z Mnichova
Měli jsme jenom na jednu kolu
Hned jsme ji vypili spolu
Teď kamsi odběhl peníze vydyndat
Zatímco já se o Prison la Santé opírám
o zeď...
Všichni se tady díví že jedu za Tebou
nazpět
prý do ruské gubernie
I Sára z Palestiny co právě rozvěšuje
nudle nad divan
i ten z Trinidadu s gola sadou bílých zubů
... a ještě se na naše seashore ptá...
Francie dnes velice slaví
pád Bastily - tu podobu s pávincem*

v dáli?...

*Yvanova Liba peče kuřata
na nebi z vaty jen záplata
kterou tam tryskáč nechal
B R A U N
reklama strojků na holení...
a můj nový přítel Argentinec Gattignoni
hraje pod kaštiny na cello
Mozarta jako by lovil
chudáka malého
jako by chytal do lasa
ty jeho rozjásané slzy
to jeho slavné promiň hoplasa*

P. S.

*Zítra jedeme do Tuilerií
když všechno dobře půjde
přiletím na Ruzyně v úterý
Yvan tě pozdravuje ale zůstává...*

Topná sezóna

V devětasedmdesátém požádals ředitele gymnázia
kdes v osmapadesátém maturoval
o zaměstnání topiče v jejich dolní sněmovně
na hnědé uhlí
Ta ostuda poslouchat spolužačky jak v té horní
učí jazyk ruský a zpěv
Ta ostuda hádat se s kuchařkami
o vodu teplú jak kravský čumák
Ta ostuda vybírat popelníky a záda si nahřívát Itálií
na zestárých tapetách školních map...
Itálií kde tvůj kamarád
míšenkám moravský míšek jak pořad píše...
Ta ostuda hádat se s ožralým školníkem
o noční odpustky
a k ránu zápasit se psem o pryčnu
když chceš aspoň na chvíli vyhodit bradu
Ta ostuda dělat si legraci z nesvéprávného kolegy
který týden co týden posílá korespondáky
na ÚVĚ v nichž se chlubí
že v haldě popela postavil udírnu
a z toho koktejlu kostí masa a mrkve
kterým sa tady topí!!!!!!
on vyrábí nový druh salámu
popeličan Kovandů nazvaný...

Ve Zlíně

Minulý týden jsem v trabantu
 vylil demižon vína
 předtím tam z kanystru ucvrkla Benzina
 ze čtvrtku na pátek ve tři v noci
 kartáček na zuby zahrál mi na žebra:
 Liba v noční košili - levou rukou si kryla vnady -
 na mě volala do okna:
Švigře čváchla voda...
 Nic jsem nepochopil: Nejsem *instalátér*
 jsem jí odpověděl
Eslí bys ju do porodnice nezebral...
Jasně! a už jsme jeli
 Majka na sobě župan ručník osušku
 a plodová voda pořád z ní jak obušku
 z pytle ven crčí...

Dnes pro cosi do auta jsem si šel
 - benzín víno a plodová voda -
 nadechl jsem se
 Zatímco Majka a její *kačák* Ruda
 už pod pergolou Denisu zapíjejí
 heligónka nedělní odpoledne stele
 Majka má vlasy už opět natočené
 a Liba vnady zas zastlané až po bradu

Ze všech zabijaček

pamatuji si hlavně
 že i hodinové ručičky bývaly mastné
 když soumrak:
krok sun krok mraků
 tápal po zdech
 když řezník bourával okvětní stehna
 na dvoře
 a pak hromady bledého sádla v kuchyni
 až ke stropu
 do toho z rádia - jako z ucha když teče -
 tu hudbu složenou jakoby dobytčetem
 když kdekdo na poměry nadával

Desky z partyzánů

Snad největší hrůzu v dětství jsem zažil
 když partyzán ve filmu *Vlčie diery*
 šlápl do koryta
 (jímž dřevorubci akorát do údolí spouštěli kládu)
 tak nešťastně
 že se mu bota v něm vzpříčila
 (a rekvizita jela a jela...)
 Aby tedy přežil
 musel si nohu pantokem
 useknout nad kotníkem

Strašné byly v tom filmu i záběry
 když ti co do ohavnosti nejhezčí náckové
 partyzány na pile ke kmenům poutali tak
 aby ke katru (který už sužoval vzduch...)
 jako jedny z prvních se dostaly
 ty partyzánské prostaty

Stará báseň

Tady každý chrlič jinak vodu křičí
 Chrám svatého Víta
 rentgenový snímek duše
 mírně zmenšený?
 Vedle svatého Jiří lebka svaté Ludmily...
 Krevní skupinu A prý mívala...
 A víme ještě víc o kamení...
 Ale jsi to ty miláčku
 na slíbaných podpatcích kdo tady tančí
 když jde?

Na Prahu jsem vzpomínal

na ten vočistec v Slavíkovy
 jak tam vocet zatejkal z poschodí do poschodí
 a venku auta vyrážela špunty světel v dešti
 na ten déšť tlamatej
 zatímco mezi *fleškami* v hospůdce nám bylo hej
 v tom podpalubí
 každému druhému viselo cígo z huby
 popel i mezi hranolkama
 na telku na aviváž jakous jsem se díval
 na štamgasta co měl pleť jak vyblitý zelí

v tom TV světle
jak mu Béda vyprávěl příběhy
s nastokrát už přetočeným tachometrem
buď zdrav Lálo
vem posez jak to vypadá s Petrem
platim nebo se ztratím
Blaženě vopunciový tváře
a jdu
do Venuše ve Švehlovce
což je takovej zdrchmanej sál
samej intelektuál
rozklad se nedá zastavit natož pokrok
na pódiu něco čte kloboukem a noutbukem
vopatřenej soudruh
co chrlí slova jako sopouch
a pod pódiem dívka při každém jeho verši
sune nahoru po stehnech aršín
svý sukně
svý placebo
a na svět tahá z pod ní
a všem je rozdává
krajkový kalhotky
s reklamní visačkou
na ten jejich literární časopis
s názvem PIŽMO...

ach kdyby to nebylo tak vobživlý
asi bych myslel na duševní chemii
na kyškyšhamba a houpací kačeny na deža vý
s děvčátky ve křoví
naštěstí přišlo neštěstí
devět postarších vidláků
a rockové kameny
keckami jejich jeky saxofonovými uvolňovány
padaly v údolí kde PIČAjkovskij jak jsme v dětství
říkávali v klipu kosti k spěchu popoháněl
a Ludwig van vejce na tvrdo si do uší cpal
abych se v nejlepším lehce vohluchlejš
rozloučil s tamními dívkami z vodboje
který plačou ve svých básních nad svými řadry
nechytatelnými
na rozdíl
a spěchal do jinýho podhoubí
a pak na vlak
všichni měli v tý bezé kleci
před sebou nějakou tu leukoplast čtecí
a v prstíčkách

nějakou tu destičku kterou
po létech lechtali vše se dovídali
na rozdíl vode mne
kterej čučel celou cestu do vokenní tmy
anebo do Pižma

(ve vlaku z Prahy v květnu 2015)

Milý Vladimíre

jak je to dávno
co jste tvrdil že není horších věcí než básní
psaných na stroji a vytápěných kostelů...
Dnes máme už i jiné „priority“
dnes už i bonbóny pro děti vyrábějí s pachem
zvratků
a žák uměleckoprůmyslové školy
absolvoval tuhle s třímetrovým hovnem
z umělého mramoru...
A podobných *spílaček* by se našlo...
Ještěže performer Milan Kohout koupil si nedávno
v Tel Avivu kilo hrachu
a odskočil si *u nich*
před jednu z mnoha tamních
a ten hrách jim tam na ni házel

Sedím na zápraží v Tesco

hledím na soutěsku
mezi pokladnou a pokladnou
hledím na ta těla žírná
v *ošuntaných* džínách
na krásu době poplatnou
I já si půjdu koupit šišku
chleba vejce kyšku
nějakou tu flísku
tou soutěskou
jen co ti odešlu
zprávu: Františku
třeba ani smrt
při nadúrodě endorfinů pak
nebude nic tak hrozného
třeba bude smrt to nejkrásnější
co člověk kdy zažije...
smrt...
...to se jenom jako zapomeneš nadechnout?

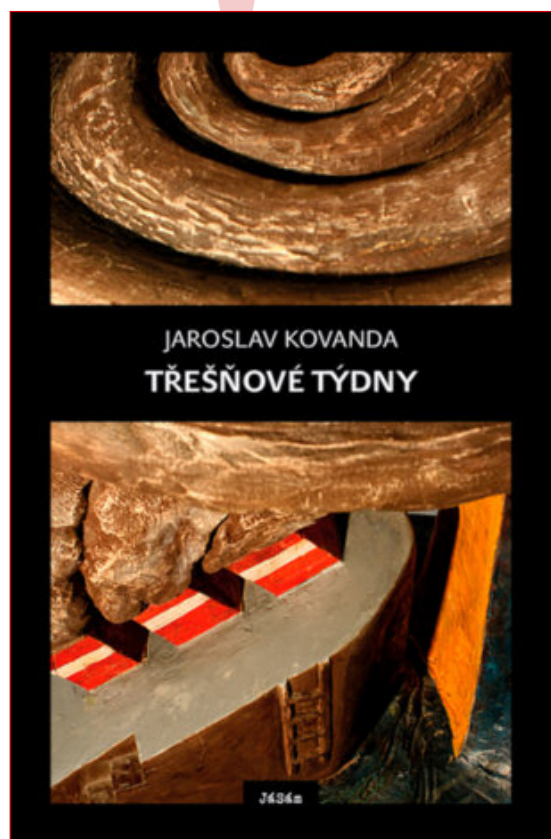
ale třeba potom přiletí ještě Boží pot
ti kolen neohýbající
jak jsi tuhle říkal
co mají jeden pár křídel k ovívání Boha
druhý k přepravě
a třetí k zakrývání pohlaví

anebo trůni
kteří místo nohou mají kola
svě esky u mých pochyb přibrzdí?...

hře

Polární noc v Qaasuitsupu

Bude-li v dohledné době SČGP
Společnost česko-grónského přátelství
pořádat nonstop vyprávěcí polární noc
v Qaasuitsupu, rád se zúčastním.
A co jim budu vyprávět, co jim budu číst?
Těm nejsilnějším tam,
kteří nevyhlízejí sebevraždu hned *od rána*?
Nevím ještě, ale s Květy zla anebo s Procesem
od Franze Kafky
u nějakého tuleního bůčku v Qaasuitsupu
namrzlé schody bych tam asi spíš
někomu ještě namydilil...

ruská spojka

Puč

I ta moje známá se svým mužem
- kdysi jsem je vedl v POVIDLU -
s nimiž jsem se nedávno setkal na pivu
věděli už na čí straně je pravda
že ti snajpři v Kyjevě museli být určitě Rusáci
protože komu jinému by to vyhovovalo
kdo jiný by z toho mohl mít prospěch
kdo jiný by z těch střech do *majdanistů* střílel
pořád do mě ten její muž hučel
ten bývalý svazák
který je nyní kazatelem u baptistů
a je tak silně věřící že kdysi nechtěl hrát
v Kašpárkovi ani Lucipera
a dal si říct teprve
až jsem ďáblovi změnil jméno na Bublečert

Před cestou

Zatímco jsem si stříhal nehty
a umýval nohy v lavóře
listoval jsem v příručce
Azbuka rybolova
od N. L. Kuzněcova:
Don je dlouhý 1870 kilometrů
a jeho plocha činí celkem 422 km čtverečních
Kromě přítoku Severskij Doněc
vtéká do něj 4 744 řek a „rečušek“
Sumec od mládí žije nejradši v jedné díře
Je to takový *domosed*
takový ohromný *Zmej Gorynyč*
ach v konverzaci jsem se pocvičil...

U pomníku Kyrilla a Mefodija v Tveri

vítali nás chlebem a solí
buchtou s copem z těsta
s pupkem vprostřed v něm ten NaCl
ženské chorovody kolem jely jako v jílu vody
když popi přišli a pokropili sousoší
bratřím soluňským
kdosi *rozšláp garmošku*
a ženské chorovody kolem jejich sukní
zas jak v jílu vody jely
a jak jsem hleděl na tu sochu
a pak na jednu dámu v davu
ta žena z ničeho nic přišla ani se nezeptala

strčila mně do ruky konec provázku
a položit se šla k plochým nohám světců
i ten svůj vřes a mléč
když se vrátila
nepoděkovala mi ani za hlídání
jak se sobáka jmenuje zeptal jsem se aspoň
BÓŇA – co jiného bys čekal
BONAPART – ten francouzský pes

V hotelu Volha na pokoji vlálo ticho

Vladimir donesl sýr a rajčata jako bowling koule
a kostku chleba
jenže neměli jsme nůž tak to všechno trhal
a k vodce se to hodilo
načež jsem se od Viktora jak ležel
dozvěděl že Šeremetěv
byl ruský šlechtic
spolupracovník Petra Velkého
boháč který měl na tu dobu strašnou spoustu duší
100 000
a to se ještě ženské nepočítaly
Vladimir byl rozvedený
na Šeremetěva jsme si tedy připili

Básník a koza (II)

Básník Vladimir ve svatebním obleku
barvy pudr a blin
mně před recepcí hotelu vypráví:
*Zjara u nás v Tverské zemi nastalo
takové sucho
že jsem radši nasadil dvě sta brambor
proti loňským osmaosmdesáti...
A protože mé sousedce Irině
voperovali 2 bypassy
a soused Sergej skládá testy jakési
nebyl nikdo kdo by mně Čibu
- čiba je karelsky koza -
doma podožil
Vzal jsem ji tedy na festival Zpívající písmena
do Tveri taky
Když se dobře podíváš tak za dírou
v reklamě na ty toyoty
se tam pase pod mostem u řeky
Problém bude asi zas cestou zpátky
- nesnáší ajznboňáky
Ale dává tři litry mléka denně
smetana k tomu pelmeně*

*básně jsou proti tomu
slabé jak voda z Donu*

Kozák Valerij

vysoký urostlý bývalý plukovník
je nyní v *SOJUZU PISATEĚLEJ ROSSIIJ*
v *KAZAČEJ SEKCIJI*
načež já mu zas říkám že jsem u ateistů
On že nevádí že do Ruska jsem přijel jako *atějist*
ale odjedu *pravoslav*
Byl kdysi pomocníkem Lebedě
generála který měl ambice
stát se nejvyšším *ryžákem*
ale jeho helikoptéra spadla
oligarchové bum bum zasáhli
A když Lukašenko anebo jiný důvod k oslavě
tak vždycky ten Valerij prst nasliní:
molodci dvakrát kratce jednou dlouze ura ura
a všichni ti literáti u stolu se můžou strhat
svým mocným *uráá* ho hned ujistí

Raut

A když polský básník Alexander ten doyen
jenž pořadatelům obzvlášť lezl do plen
na mikrofon zaječel že jazyk ruský je skvost
kdežto anglický jakési čert ví co
zaječel jsem zas cosi já
a přečetl text
v němž jsme my básníci
močili u autobusového nádraží Kuvšinovo
a jak mně tam Černohorec Miljutin vysvětlil
první Mao Ce-tungův zákon:
*Kdykoliv se postavíme
k nějakému problému čelem
- máme prdel vzadu*
ale měl jsem se zdekovat dřív
Načež Viktor řekl děvočce aby mu přinesla sáčky
a on do nich *naňahňal butěrbrody* z tabule
a šli jsme na hotel
on s rukama takhle od sebe
protože v každé měl ještě po flašce
a v ní zabořeny palce
aby mu víno nepokapalo kovrkot
A šli jsme ke mně na pokoj
Viktor Vladimír Vjačeslav jeho krásná žena Nataša
a Sergej
A nějak se tam pak *přicenil* i Veroljub

ten hluboce věřící Srb
Kolem půlnoci jsme my dva spolu už
měli ten lebeční srůst
k němuž občas dochází po vodce
já *atějíst* on ve víře jak v láku naložen...
Ale úžasné bylo teprve
když Viktor Vladimír Vjačeslav jeho krásná žena
Nataša a Sergej
Jesenina konečně spustili od stropu
a začali jeho verše vzlykat
Když se jim obličej proměnily
jak těm ženichům Penelopiným
když Pallas Athéna šla Odysseovi tak na ruku...
Co obraz to nad husí kůží oblouk
to mlýnek na maso drtící azbuku

Klášteří světlo jsme obědvali

klikvovou šťávu a čaj z bylin pili
kartofel velký jak opuštěnou botu jedli
kyselou rybu a nakládané hřiby k tomu
piroh ze starší vaty
venku smetana na řece bublala
v klecích králíci strachem zelení se líbali
jak zamlada

Dobrá Voda

Za Dobrou Vodou hora Kraví
na ní hrudy z žuly cirkus Kludský velikosti
perm nejspíš zanechal
v borůvkách už haleká
turistická skupina
když já tady
jak to veřejnosti sdělit
na tebe naléhám
Ach kdysi ses mě v noci ptala
kdy udělám ti pomník
kdy tě vyžulím
Moje ruce břicho tvoje tvarují
Líp to neumím
Navíc z borůvek už slyšet cvrkot kol...
A já vedle tebe v žule ležím
promiň mi ten metaforní úhyn
jak vykostěný Ščipačov...

Třešňové týdny

Na Mikuláše 1944, hned nějak po poledni, zjevil se ve vchodu do kempu černý automobil, z něhož za přispění správce Hradiska pana Brůzy vystoupila samotná pí Marie Baťová, Šéfová. Lišky jí objímaly krk, z liščího kožichu byl i štucl, co visel jí na břiše. Pan Brůza se mohl polámat, jak se až k zemi ukláněl.

Asi to byl její osobní řidič, kdo se za volantem tak hnízdil, jak si sako sundával, aby se v převleku za svatého náhle zjevil vedle ještě kouřícího chladiče. Sehnali nás rychle do hlavní chaty, aby se mohlo co nejdříve s nadílkou začít, protože Šéfová měla ten den na pořadu návštěvu ještě dalších míst, kde se též vybombardováni Zlíňáci tísnil.

Správce ji usadil do křesla ze samých samorostů, my kolem jejích nohou jsme se ztišili, ale když vstoupil Mikuláš ve vysokých šněrovacích botách až po kolena, ornát mu sotva pupek zakrýval, musel mockrát berlou o podlahu udeřit, než kluci Čadkovi, o Vávrových ani nemluvě, a holky Chadimovy a jiné kravál dělat přestaly.

Dostali jsme po jablíčku, každý tubu vitamínu C, některá menší děcka, například Jeniček, papučky, které byly ovšem vyrobeny dětmi jinými. *)

*) *Aspoň Jarka Chadimová řekla Jeníkovi: Ukaž mi je, jestli nejsou moje? Takových jsem v ručních pracech letos zjara upletla patery. Pche, a lepších!*

Jednou z nejdůležitějších věcí v táboře tehdy bylo, udržet si v chatkách jakés takés teplo. Chatky měly totiž jednoduché stěny, ve škvírách mezi deskami byl nácpan vlnitý papír a někde dokonce i mech.

Brzy tedy v okolí tábora nedala se najít ani větvička, natož nějaký větší suchár na podpal. Za dřevem muselo se do lesa pořád hlouběji, protože ten přiděl, co nám před chatky byl erenou*) vysypán, jsme spálili už po Novém roce 1945, po těch jakoby dvouletých vánočních prázdninách.

*) *Praga RN - rychlá nákladní - pana Kloce*

Příliš daleko jsme však do lesa nemohli. Partyzáni si nás mohli v zimním šeru splést s nácky. A naopak, nějaký snaživí verkšusáci zas podezírali, že jsme partyzánské spojky, a holky osahávat – rodiče, co měli dívky, je tak aspoň strašili -, na tajných místech pod prádlem, jestli těm banditům neneseou nějaké zašifrované novinky.

Příprava na Vánoce

Pan Brůza všem striktně přikázal, že v žádném případě nepřipustí, aby si někdo pořídil do chaty vánoční stromek. „Natož aby si na něm zapálil svíčku, to bychom mohli rázem všichni, jak tu jsme,“ vyhrožoval, „shořet.“

Jelikož však před vchodem do každé chaty rostl strom, kdo s tím začal, nevím, ale zničehonic měli všichni ten svůj krásně načančaný. Přestože do města bylo daleko a ozdoby, ty při bombardování u všech rodin asi první vzaly za své... Ale některá děcka, co měla nakřečkována staniolové pásky shazované ze spojeneckých letadel, na tom nebyla špatně. Měla, měl jsem tedy, do čeho balit dřívka, kámen, šišky, i brambor se dal zavěsit lehce.

Ale nesměli jsme, ani kdybychom měli prskavky, ty stromy ně-

jak rozsvítit, protože pan Brůza by se asi posr... strachy; že „Němci světélko zahlédnou na nebesích, na mračnech v odlescích, a spustí flaky!“

Už tak ho trápili dospělí osadníci. Náš táta, pan Sukup a Vávra se složili a od jednoho pasekáře koupili králíky. Když je všechny, zabité, pan Sukup vystavil na verandě jejich srubu, dva z nich jako by z oka vypadly těm našim, měl jsem aspoň dojem, vrhly se na něj ženské z chat, takže jim musel něco na vaření odprodat. Sukup sa hájil ale tím, že je nakúpil na zjemnění náplně do klobás z té filmové kozy!!!, kterou na Hradisko přivedl odkudsi můj táta. (A když ji stáhl a uviděl její šlachy a žebra, to on prý řekl tu památnou větu, esli náhodou nestatovala ještě ve filmu od Karla Plicky Zem spieva.)

Pan Brůza prý byl z té jejich akce div živý.*)

*) Protože v novinách například psali, že v restauracích na celé jedno menu smějí připadnout nejvyšší ústřížky na 15 g umělého tuku a jako zvláštní vánoční přídavek toho roku vydá se všem spotřebitelům, pochopitelně kromě židů, na ústřížek f1 lístku na tuky 80 g vepřového sádla...

Svaté svátky

Štědrý večer prožili jsme v tichu a šeru, jelikož - jak Brůza nařídil - pouze jedna žárovka v každé domácnosti mohla svítit. Ale nám to nevadilo, při koledách jsme se objímali, do kamen na „plameňáky“ hleděli; já jsem dostal dárek „měkký“: modré nátepníčky, bráchovi otec na tuhý papír namaloval parádního kohouta, který se na tyčce točil, kokrhala maminka. Bylo nám jak nikdy.

Na Štěpána jsme s bráchou chodili po Hradisku hned z rána, ostatně těch pár chatek jsme obešli raz dva. Někde jsme dostali cvibach, někde si jenom povzdechli, a protože v chatách nebyly sporáky s troubami, obdarovali nás aspoň cukrovím sušeným. *)

*) I kačení mýdlo jsme kdesi dostali.

Zato večer se sešli skoro všichni chlapi z osady ve „Vůdcově stanu“, v té větší vůdcovské chatě, pilo se, co se kde splašilo, na špacír jela všem huba - pan Brůza se do koncentráku chystal!, protože tušili, že na jaře to už určitě praskne, že toto jsou poslední Vánoce slavené pod Němcem.

Naši byli na Štěpána doma, pan Kloc přišel jim popřát tichý zbytek svatých svátků. Ale moc se nezdržel. Že má ještě něco, že se musí stavět za chlapama a Sukupem...

Což bylo naše štěstí, protože náš zbytek svatých svátků, to malebné ticho, ukončilo zas Jenikovo ucho.

Jestliže se kdysi po bombardování podařilo Jenika poměrně brzy ztišit, teď na Štěpána, kdy není pána, dostal během pár minut těžkou horečku a řval a řval, a máma si nevěděla rady. Otec zaběhl tedy do Vůdcova stanu a pan Kloc tam našťestí ještě byl. Motor u je-

ho ereny (už na dřevoplyn) naskočil poměrně brzo*), a tak ještě před půlnocí, u nás nikdo nespál, byl pan Kloc zpátky i s partyzánským doktorem Piňhou.

*) brzo u takto upravených aut znamenalo plus mínus půl hodiny

Maminka musela na lékařovo přání ohrát veliký prádelní hrnc vody. Pan Piňha, fousy až po břicho, si v ní ruce smočil a Jenikovi pichl ucho. „Co budem platit?“ tatínek radostně hlesl. „Máte vanu?“ „Jenom ten sedací plech...“ „Tak do něho nalejte zbytek z toho prádelního hrnce. Nevím už ani, kolik měsíců jsem se pořádně nemyl; jestli nemám už třeba hnidy. Největší radost mi uděláte, když je spařím...“ a jak čínský bůh srandy se v té troše vody uvelebil, bubliny nahlas - z plechu se to ozývalo - na hladinu upouštěl.

A za čtrnáct dní, když se k nám na kontrolu zase připlížil, se stejný akt opakoval, ale v opačném gardu. Nejprve se doktor Piňha vykoupal a pak Jankovi do ucha nahlídl. A příjemně rozpařen a nablážen se svým ozbrojeným doprovodem zas do zemljanek zmizel.

Díky tatínkovi, který byl zaměstnán ve Filmových ateliérech Baťa, viděli jsme na Hradisku některé filmy dříve, než přišly do distribuce, některé i dvakrát; promítačka tam pořád vrčela, plátno - jedno větší prostěradlo - ve společenské chatě od stropu stále viselo. Tam jsme tedy dříve než ostatní děcka na světě zhlédli, jak si hnusný pavouk křížák na brusu brousí obrovský pajzák a jak jím pak lana jako pažitku odsekává od padací klece, do níž se chytí, chtěje zachránit mouchu, která tam lapená plakala, i chytrý Ferda Mravenec. A když Ferda s mouchou s pomocí „pásového“ hlemýžďe z té pasti utečou, jak je po plátně honí ten Göringovi tak podobný pavouk s velkým křížem na zadku. A jak nakonec rabiát odchycen šlape v makovici a pohání tak vpravdě baťovský kruh: na jednotlivých trnech oběžného prutu jsou v košicích zavěšena mravenčí mimina, jimž se místo cumlů do tlamiček dostane po kousku cukru coby happy end, jak je konečně ten Göring užitečný nám, mravencům i přírodě!

Nedělní odpoledne na Hradisku patřila groteskám, chodili i někteří dospělí, aby zabili čas, aby zapomněli na to, že se vleče, jak to, že se fronta zadržela o Budapešť, proč se s tím amíci tak pinoží u Arden...

A při jedné grotesce, promítal se akorát Frigo na mašině, paní Tarabusová se smála, až se pochopitelně za břicho popadala, že skoro nepostřehla ani, je to vůbec možné?, nějakou silnější porodní bolest - a plodová voda z ní náhle otekla. Takže se muselo roznout a utírat podlaha a přítomné ženské ji rychle odvedly do chatky.

My děti jsme si však vydupaly, aby promítání jelo dál. Frigo na tendru tedy dál žongloval s poleny, Frigo i s lokomotivou spadl do řeky, a ještě pár políček jsme viděly, než se to přetrhlo.

Než se celuloid slepil, i přes binec, který jsme dělali, radostný smích z venku jsme náhle zaslechli, a do dveří vrazila Elinka, nikdo z nás nečekal, že se tak odváže, a na celý Vůdcův stan vykřikla: „Narodil se nám Milošek!“

O
hře

Bobky a borůvky Martin Černer

Martin Černer (*1980, Nový Jičín) verše publikoval v *Sedmé Generaci*, *Literárních novinách*, *Rozrazilu*, *Pandoře*, *Hostu*, *Welesu* a brněnském *KAMu*. Zastoupen ve sbornících *Výhoda bezčasí* (Weles, 2004), *Setkání* (Tribun EU, 2009) a *Bezpodmínečné horizonty* (Weles a MU Brno, 2012). Vydal sbírku básní *Nelehký úděl hodinek* (Sursum, 2007) a překlady japonských pětiverší *Na druhé straně hor* (Juko, 2010).

•	•	•
Vychází z nočního baru Slunce	Vítr a déšť Borovice mi hrozí šišky zařaté v pěst	Nad ránem měsíc Všude bílo Že by i na něm nasněžilo?
•	•	•
Jak se vypíná! Tovární komín v ranním slunci	V novém bytě na přestěhovaném nábytku starý prach	Proud moči Světluška v trávě zhasla
•	•	•
Louka zkosená Tráva usíná do sena	Letní liják Slimáci v záhonech na lovu ředkviček	O čem sní své šikmé sny japonské školačky?
•	•	•
Zvedá se vítr Suché prádlo na šňůře neklidné	Konec léta Všechny slunečnice smutné	Fungujeme jako hodinky Ty máš své tiky a já mám své taky
•	•	•
Leje a leje Obří kolo v Prateru jen vodní mlýnek	Podzimní soumrak Listí je pryč a hrušky svítí	Stmívá se Bobky a borůvky jen malý rozdíl

O
hře

Noční služba Jan Machovský

Martin, hrdina trilogie odehrávající se počátkem devadesátých let minulého století, se dostane ve druhém dílu na civilku – náhradní vojenskou službu do nemocnice jako nekvalifikovaná pomocná pracovní síla k ruce sestrám a lékařskému personálu. Musí také sloužit noční a víkendové služby a zrovna se s ním na jedné noční službě nacházíme..

Nespal jsem dobře, cítil jsem za zády telefon, za oknem hučela ulice, světlo lampy dopadalo částečně do místnosti, což jsem viděl, když jsem se probudil v půli noci z toho neklidu a napětí, oči z plakátů nahých dívek na stěnách na mě stále stejně monotónně civěly, místnost byla cítit cigaretovým kouřem, zbytky jídla, ponožkami, v rohu bzučela lednička. Napil jsem se vyprchalé limonády, upravil si polštář, přitáhnul pokrývku a zkoušel spát. Když se mi to podařilo, zazvonil telefon a znovu jsem ucítil bušení na srdci. Bilo mi rychle, já hmátnul po sluchátku, zvrhnul jsem skleničku s vajgly, ty se rozsypaly a rozkutálely po stole, strhnul jsem sluchátko a se zkroucenou šňůrou u ucha řekl:

„Martin, co se děje?“

Hlas jsem měl suchý, v místnosti byl cítit pach rozsypaného popela. Alena z Áčka byla na druhém konci; slyšel jsem, jak říká:

„Budeme tě tu za půl hodiny potřebovat, máme tu exitus, my ho připravíme, tak já ti pak zavolám.“

„Jo, já pak přijdu.“

Ve sluchátku to klaplo. Proč mě ta kačena musela budit už teď? Nechápal jsem, srdce mi pořád silně bilo,

pořád tu byl cítit ten pach, věděl jsem, že neusnu, a přesto jsem zůstal zachumlaný pod přikrývkou, rozsvítil jsem lampičku a papírem se snažil vleže shrnout ten rozsypaný humus zpátky do skleničky. Bylo půl druhé. Potom jsem ležel se zavřenými víčky schoulený u zdi a čekal, zda dřív usnu, nebo zda dřív Alena zavolá. Bylo to zrovna na rozhraní, když se telefon ozval, srdce se mi zase rozběhlo, ale řekl jsem, že už jdu, aniž bych počkal, kdo volá, položil jsem sluchátko a potmě hledal plášť.

Chodba byla úsporně osvětlená, zajímavá a já odhodlaně rozbíjel ticho klapotem špitálních sandálů. Než jsem dorazil na oddělení, byl jsem skoro probuzený, i když trochu rozechvělý, a srdce mi už běhalo téměř normálně.

Alena ve světle malé pracovní lampy vypadala vybledle a unaveně, byla nenamalovaná, vrásky kolem očí, vlasy jí neuspořádaně padaly do čela. Chodila po místnosti. Prsty nervózně komíhaly cigaretou. To světlo v sesterně bylo měkké a útulné, sesterna vypadala jako zázemí – a byl to ostrov zázemí proti světu okolo. Ale to byly jenom moje pocity z rozespání a afektu probuzení.

„Tak už jseš tady,“ polkla rezignovaně. Vyšli jsme, Alena otevřela dveře do sprch a já šel za ní.

„Zatím jsme ho dali sem, abysme ho ne připravovaly před ostatními pacienty.“

Mlčel jsem. Na posteli ležel ‚exitus‘. Měl křečovitě rty, černé, tuhé, mastné vlasy, na zažloutlé tváři úšklebek. Dlouhé bílé nohy zakončené trčícími palci a naoranžovělou zrohovatělou kůží na ploskách chodidel. Nehybný, tuhnoucí, ještě před několika desítkami minut živý.

„Skočím pro penál,“ řekl jsem Aleně; v zorném úhlu jsem měl jak tu postel, tak sestru. Ta se dívala jen na lůžko a vypadala dost zakysle.

„Tak běž, ať to máme z krku, ale nevím, jestli ho tam dostaneme.“

„Hm... Ale musíme to aspoň zkusit.“

Ani jeden z nás to nechtěl zbytečně prodlužovat a nestáli jsme ani o komplikace, ani o nic jiného.

Ke komoře jsem sjel nákladním výtahem, nechal otevřené dveře a v té tmě hledal vypínač. Když se rozsvítilo, odemkl jsem a zavezl jeden rozviklaný vozík do výtahu. Zhasl jsem, zaklapl za sebou plechové dveře výtahu a vyjel vzhůru. Zarejdoval jsem penálem do koupelny a vrátil se na sesternu pro Alenu.

„Tak jdem,“ řekla odevzdaně. Pochopil jsem, jaká bude ‚radost‘ s ní spolupracovat. Podala mi rukavice a čekala.

„Já vezmu vršek,“ řekl jsem jí a šel k hlavě postele, Alena si natáhla latexové rukavice a šla k nohám. Přisunul jsem penál k posteli. Celou dobu jsem se snažil na nehybné tělo moc nedívat, ale teď jsem ho musel vzít pod rameny a přehodit do plechového korýtka.

„Tak jedem, raz dva tři!“

Držel jsem ho pod rameny, zabral jsem, trup se uvolněně prohnul, hlava spadla dolů, nadzvedával jsem ho, ale pánev a spodní část zůstala na posteli. Alena ho neuzvedla. Byl těžký. Také mírně vlažný. Jak jsem si to uvědomil, naskočila mi husí kůže.

„Ještě jednou, musíme ho tam dostat, zaber, pořádně!“

Bylo mi to jedno, co si myslí, ale chtěl jsem to mít už za sebou. Nic neříkala, takže jsem to znovu odpočítal, znovu zabral a ona s ním opět nepohnula. Bylo to marné. Mrtvy měl tak ke dvěma metrům a odpovídající váhu. Zkoušeli jsme ho přetočit. Nic. Jenom ležel víc zkroucený, pootevřené oči, v koutku úst špičku jazyka, voskující kůži a já se nechtěl s tímhle tělem a v tuhle dobu přetahovat. Alena se na mě dívala, vypadala nešťastně.

„Neměli bychom někoho zavolat na pomoc?“

„Já nevím. Koho?“ Pokrčila rameny.

„No, a co kdybych ho vodvez i s postelí a ráno ho s klukama přehodíme.“

Při představě, že by měla někoho volat a zatěžovat se s tím ještě nějakou dobu, souhlasila. Mrtvému to bylo jedno, jestli bude ještě do rána v posteli, stejně jako mu bylo jedno, že na blednoucích nohách má fialovou vizitku. Genciánová violeť se mu vpila do kůže velkými tiskacími písmeny. Benda D. A datum.

Odstavil jsem penál do kouta, srovnali jsme zkroucené tělo, co to šlo a Alena přetáhla přes postavu čisté prostěradlo. Postel mu byla skoro krátká. Odbrzdili jsme postel a já sunul měkká pogumovaná kola po linu směrem k výtahu; Alena beze slova zmizela na sesterně.

Otevřel jsem dveře, výtah tu stále čekal, já vtlačil zatížené lůžko do prostoru kabiny. Zasařtral jsem po spínačích, nahmatat tlačítka vedle sebe a zmáčkl to nejspodnější. Čtyři patra dolů s mrtvolou. Výtah sebou škubnul a rozjel se. Pomrkávající žárovečka u stropu vystínovala postavu na lůžku a mě napadlo, že jestli se v tuhle chvíli ta zahalená postava pohne a nadzvedne, tak je po mně. Naprosto bytostně jsem cítil, že mi zbělí vlasy, že omdlím, nebo tu zemřu na infarkt, snažil jsem se na obdélník postele raději nedívat, nadával jsem si, co že mě to napadá za nesmysly, výtah se sunul dolů do

tmy, jen míjená patra přelévala světelne pruhy po prostěradle, a to imitovalo pohyb zemřelého, byla rozespalá noc a já s mrtvolou v kabině výtahu. Uvědomoval jsem si vědomě a racionálně, že kdyby se mrtvý pohнул, pak že by nebyl mrtvý, bylo by vlastně dobře, že ještě žije. Jenže jsem nedokázal odehnat pocit, že kdybych zahlédl pohyb, tak že z toho zkolabuji já. Do toho všeho to sténající strašidelné povrzávání výtahu, kterého si člověk ve dne ani nevšimne; v noci to byl příšerný zvuk. K tomu vlnění světla a stínů. Srdce mi tlouklo rychleji, než kdybych utíkal a byl jsem rád, když výtah sjel dolů.

Zastavil s trhnutím, světlo s klapnutím zhaslo a já si uvědomil, že jsem nenechal na chodbě svítit, takže zde byla naprostá tma. Vzápětí mi došlo, že dveře výtahu jsou na opačném konci kabiny. Obklopila mě hluboká temnota, naprosté ticho, doslova mrtvolný klid, jen sípání mého dechu v malém, příliš těsném prostoru s mrtvým. Já propadl hysterii, snažil jsem se protáhnout škvírou kolem postele u stěny výtahu, marně, meze- ra byla příliš úzká, postelí nešlo pohnout, byl jsem tu uvězněn a v mé mysli se mrtvol- la začala pohybovat. Lomcoval jsem pelestí v naději, že rozšířím škvíru podél stěny. Nešlo to. Zděšený jsem zoufale vyskočil na okraj postele a s vědomím, že mě zachytí kostnatá ledová ruka, jsem se přepířil kolem tušeného obrysu postavy, nohou jsem vykopl dveře výtahu na protější straně, v záblesku rozsvíceného světla kabiny zahlédl vypínač, skočil jsem k němu a rozsvítil. Byl jsem ledově zpocený a srdce mi jako sběječka zběsile naráželo do pohrudnice. Opřel jsem se o zeď suterénu. Klid, klid, klid, opakoval jsem si, zprudka vydýchal jsem ten nápor na nervovou soustavu, teprve potom jsem znovu otevřel dveře výtahu. Obrys pod prostěradlem připomínal mumii. Snažil jsem se vytěsnit představu, že teď, na téhle chodbě, praskne žárovka.

Z rukopisu knihy Causa Bibendi

O
hřeU Krysy
Petr Stejskal

vrznutí dveří mne zatím nechává klidným. Později, až se hospoda zaplní, budu tento zvuk sledovat s obavou. Naneštěstí stejný zvuk mají i dveře od záchoda. To se pak dotýčný musí trochu podívat mému napjatému výrazu. Inu, pán této polis musí být poněkud záhadný.

Za vrznutím dveří se skrývá jeden z mladochů, myslím, že R., ale nejsem si úplně jistý. Ještě přijdou další čtyři. Jsou to hodní kluci. Pozdraví, vezmou si velkého zlatáka – říkám tomu zlaták královský – aby řeč nestála – a jdou na terasu. A pak si vždy přijdou pro dalšího, když se na ně usměju, usmějou se taky, poděkují, paráda. Zdálo by se, že to je samozřejmost, ale není tomu tak, ale o tom až později.

Jednou se mě jeden z mladých ptal, proč tomu říkám zlaták královský? A já mu odpověděl, že to je podle druhu vzácného tichomořského ptáka, jehož nesnadné ulovení a ozdobení perím, přináší lovcům štěstí a slávu. Moc se mu to líbilo.

Stejně tak jsem překřtil finskou vodku, kterou pije M. na Královnu. Napřed M. nechápal, ale když jsem mu osvětlil, že finská je královna mezi paňáky, jak cenou, tak průzračností a aristokratičkou upepavostí, když teče s flašky, tak se mu to zalíbilo natolik, že dvojboji již neřekne jinak než citrus s královnou. Kdybych měl vybrat šampiony do turnaje v paňákovém šachu stál by po boku Královny asi Jameson, věže z tequily, střelci hrušková slivovice od Jelínka, jezdci becherové a pindíci malí rumíci nebo zelený,

popřípadě griotka. Jenže šachy se u nás hrají málo – nejvíce v nich jedu asi já, když počítám ze společného lístku útratu.

Ale do toho je daleko. Než opiju první partu, bude to ještě chvíli trvat.

Simpsoni skončili, tak zakládám Santanu, není nad kapku odpolední melancholie.

Přichází Zpěvák je poněkud přepadlý. Zastaví se u baru, udělá dva kroky dopředu, jeden zpátky, úkrok stranou a hlavou vrtí dokola, jakoby to tu nepoznával. Zná Zpěváka z mládí, byli jsme dobří přátelé, a pak jsme přestali. On mi plivnul na bundu a já jemu do obličeje. To ale odfoukl čas. Ptám se ho, co se děje.

„Ty vole, já mám dceru,“ šeptá konsternovaně.

Než stačím zareagovat, už si ho právě přišli typy odvádějí ke stolu a objednávají první věnec paňáků. Santana kvílí a dcera se hojně zalévá, aby dobře rostla. Bez toho by to pravděpodobně nešlo. Chudák otcové, co třeba nemohou pít. Riskují, že bude mít potomkyně hrb, hemofilii nebo koňsku nohu.

A tak točím piva, rozleívám paňáky a zaplňuju pískvorkový lístek před sebou. Některá

pojmenování jsou vskutku bizarní. Když mi dojde inspirace, tak se s těmi co neznám, seznamuju, ale při čtvrtku mám ještě svěží hlavu, a tak se na lístku objevuje Vodník, Hippík, Kéro, Papoušek, Punk's dog, Mouřenín, Psikař, etc.

Zvláštní je, jak má hospoda společnou menstruaci, jakési vlny – vlny lidské žízně. Neexistuje, aby

v plný hospodě chtěl pivo jen jeden člověk. Vždycky to musí být většina a je to zpravidla ten nejlepší okamžik pro nově příchozí. A tak sleduju, jak se püllitry plní a cvrkotu nevěnuju pozornost, jen po očku koukám na hodiny, kdy přijdou prudiči. A oni přijdou, oni vždycky přijdou.

Muzika, pivo, paňáky, placení, ahoj, ahoj.

„Kde mám pivo?“

A já, je to tady, Kosatec – pinglova smrt.

„Co takhle říct: Ahoj, jak se máš, víš tak na úvod, já ti to pak už budu bez keců nosit“, opáčím hrouď vzteklého masa.

„Drž hubu, ty mi ho budeš bez keců nosit hned, od toho seš tady.“

Zírá na mě azurovými keltskými zraky, které připomínají dírký vychcaný do sněhu. Vedle něj postává mužík, jenž připomíná krtka.

„A pán si dá?“

„Pán už je dospělej, až bude něco chtít, tak si řekne.“

Jo, to určitě. Co to je říct, ani neznáte. Jo, takhle si houknout, štěknout, zařvat, pokřikovat, remcat a hlavně prudit!

Dobrá tedy, však já si tě odchytám, pingl vydrží vždycky víc než jeho host – a pak za to budu další den hořce pykat. A takhle tu žijem.

„Pivo, prosím!“

Co to? Bergerac je nějaký vlídnej, to smrdí. Kosatec s Bergeracem by si mohli založit firmu na psychotesty pracovníků v pohostinství.

Krtek se shání po ironu, aby si mohl vyleštit kulečnickový koule.

Pokradmu sleduju ten rituál psychopata – co koule to jedna lidská oběť.

„Hele, tady pán za mnou přijel až z Mostu a vadí mu muzika, nešla by vypnout?“

„Můžu tam dát něco jinýho.“

„Ne, jemu vadí celkově muzika, je to už starší člověk, nemá rád randál.“

„Dobrý, ale tady je pán v hospodě a v hospodě hraje muzika, jestli hledá ti-cho, ať jde do kostela nebo do přírody.“

Kosatec na mě hodí pohled, který by rozmrazil i diluviálního mamuta: „Tak půjdeme jinam!“ vyhrožuje.

Kéž by. Z toho ale nic nebude. Krtek demonstrativně rozložil tágo, jen aby ho stejně demonstrativně zase složil. Bože, tomu říkám úpadek český hospody, když se v ní lidi musí bavit takovejma píčovinama.

Zato Zpěváčková skupinka je pěkně rozjetá.

„Paňáky, paňáky,“ hlaholí rozjařeně.

„Co si dáš ty? Co piješ?“ huláká Kobliha.

„To je dobrý, mně stačí, když se toho nadejchám, jak vám to rozlejšvám.“

„Touleňák!“ řve L. a kácí se kamsi pod lavici.

Zpěváček, bledý jak albatros laysanský, se odpotácel k východu. Zbytek stolu na důvod té slávy zjevně už trochu pozapomněl.

„Ty nenosíš pivo nebo co?“ Bergerac má výraz lovčího skunka.

Těžko se mu vysvětluje, že přes to zelené plzeňské sklo se určuje z dálky hladina vypitého

Těžko se mu vysvětluje, že přes to zelené plzeňské sklo se určuje z dálky hladina vypitého piva velice těžko. Že jeho druh Kosatec je nasranej, když se ho dvakrát zeptám, jestli si dá ještě jedno. Že ho mám totálně na háku a jeho psychohrátky mě nezajímaj. Že kdyby ho při odchodu z hospody unesli mimozemšťani, byl bych jim neskonale vděčnej. Je to vořech.

„Prosím.“

„A vyklepat popelník bys nám nemohl?“

S radostí bych ji vyklepal na tvou olýsalou hlavu.

Ale do toho je daleko.
Než opiju první partu,
bude to ještě chvíli
trvat.
Simpsoni skončili, tak
zakládám Santanu,
není nad kapku
odpolední
melancholie.
Přichází Zpěváček je
poněkud přepadlý.
Zastaví se u baru,
udělá dva kroky
dopředu, jeden zpátky,
útok stranou a hlavou
vrtí dokola, jakoby to tu
nepoznával. Zná
Zpěváčka z mládí, byli
jsme dobří přátelé,
a pak jsme přestali. On
mi plivnul na bundu a já
jemu do obličeje. To
ale odfoukl čas. Ptám
se ho, co se děje.

O
hřeBílá místa
Vít Kremlička

Ať si kdo chce co chce říká, vypařit se jako Vašíček Ztrati dokáže málokdo. To není jako Bohouš, který šel v pantoflích s odpadky a vrátil se za dva týdny, načež devět měsíců poté u Kadrnožků o dvě ulice dál slavili radostnou událost. To ne. Vašíček Ztrati zmizel jak sepatří cestou k babičce, což zní jako provařená pohádka, ovšem když uvážíte, že mu byly čtyři roky a šel jen o pár baráků dál, je už na tom něco divného. Sám nevím, proč pořád píšu o těchto drastárnách, jiný píše scénáře o prsatkách a má chalupu i vaříč na svařák. Ale ten Vašíček Ztrati se kouká z té fotky tak něžně, až se člověk zasní a rozpomene na vlastní dětství. Jistě, jsou lidé, co zmizí za hranicemi a je jim tam fajn – a nám tady taky. Však jsou i tací, co se zapomenou třeba v hospě, při vybydlovačce anebo se zapovídají na rohu, toť se ví. Ale že by Vašíček Ztrati vzal takřikajíc dráhu za kopečky, anebo nedej bože za Velkou louží, o tom pochyboval v ulici každý. Tohle zmiňuji jenom pro případ, že by u Ztratiů jednou zazvonil chlap s prošedivělými skráněmi a fousy k pasu a říkal, že je Vašíček Ztrati a že se vrátil z pískoviště, ať maminka navaří krupicovou kaši, že má hlad. Tatínek zatím sedí doma, pije víno, kocour se válí po stole, večerejí spolu a tatík z těch špuntů dělá rybářské splávky, aby si přivydělal a ve vinotéce na něj nezapomněli. Měl pořád puštěné rádio, aby mu nic neuniklo a nejraději měl Mozarta pro jeho geometrickou analytiku. Takový byl on.

Co naplat, vydal jsem se po stopách Vašíčka Ztratiho, ač sněhy již dávno roztály. A možná by nemusel mít prošedivělé kouty, ale patku a nahodil přeliv, ovšem oholený je, on dbal vždy na jemnou tvář.

Říkají o člověku, že je nádherný tvor, a nejspíš na tom něco je, když byl ušit Venušinou jehlou. Člověk má tu prdelnickou bandu pořád tak nějak rád a je jisté, že tak bude stále, ať si vědci říkají, co musejí. Toť se ví, že ani nebyla hustá mlha, nevyli psi do hvězd a ceny piva byly mírné, tedy odpovídající mezinárodní realitě a i to víno ušlo. Jenom zármutek v duši řval jak moře.

Ale všechny tyhle příběhy mají společný jmenovatel. Ať už Vašíčka Ztrati, nebo Libofory Hajhajové, či kohokoli dalšího – ti lidé zmizeli. Někdy po nich něco zbylo, někdy ne. Třebas z Libofory Hajhajové, kterou našel šumavácký houbař Ochelka při sběru kozáků makových zbyla notně vybrakovaná kabelka s jedním střevícem. Kam pajdala s tím druhým a proč měla vyluxovanou kabelku? V japonských pohádkách se obvykle zjevují duchové, tak se tam na ně mrkneme.

Když jsem se vydal najít Venouška Ztrati, nepotkal jsem nikoho, ale před hospodou na mě porývaly dvě předškolačky, jejich dospělý doprovod popíjel uvnitř v nudně nekuřáckém prostředí. Poslal jsem je nevybíravými slovy pryč, na jejich věk byla jejich řeč značně zpustlá, nejspíše záměrně demoralizovanými rodiči.

Šel jsem raději k Draganovi do grilu, dal si kebab, tři piva, cigáro a šel dál. Tenkrát se do mě zamilovala moje psychiatra. Chodili jsme spolu na hřbitově a po lukách, vyprávěla mi o psychoanalytikovi Freudovi, jak šoustal svoji švagrovou do řiti, aby neztratila cenu na trhu vdavek. Ale já jí nedal. Udržel jsem se, i když měla zadnici jak armádní buben. Nakonec jsme se ale šíleně ožrali a já jí dal.

Chodil jsem potom s mojí psycholožkou, ta mě milovala úžasně! Chodili jsme spolu divadelními

Do kabiny avie nastoupila bohyně města Pivína. Hned ji začal vyprávět, jak pořídil kocourovi tlumok, hůl, holiny a kulicha, poslal ho na vandr do Hobravy a už od něj dostal první pohlednici. Bydlí u paní Parmezánkové, známé ochránkyně lidských práv a je mu dobře.

pasážemi, průchody a do veřejných jídelen, drželi se kolem ramen... ale já jí nedal. Krotil jsem své pudry, ač se je jí chřípí říjně chvělo. Nakonec jsme se ale fantasticky ožrali a já jí dal.

Potom si mě nabrnkla moje hepatoložka. Cítila k mým játrům skutečně horoucí city. Navštěvovali jsme věštecké seance, grilování a sympozia, všechno v jaterní perspektivě. Toužila po mně, a když jsme se decentně ožrali vodkou s pomerančovým džusem, dal jsem jí, co si přála.

Mám však vinit ruku Páně, aneb Osud sám, že mě přijala do milosti teoložka? Tak zaopatřen v samotě i společnosti jejího bratra z Francie, zdatného katolíka i šejdíře vykupujícího staré almary v jednom seznal jsem, že nejlépe duši na věčnosti, než s těmi dvěma a nedal jsem jí, dokud jsme neokusili beaujolais. Měl jsem se však ještě setkat s jeho bratrem, taktéž almarečníkem. Říkala mi Rumový Roman.

Řekni mi však, efendi, co tě vedlo k tak rozjívěnému, ač uvážlivému rozhodnutí začít si s otorinolaryngologickou? Tys, hakíme, toužil rozprávět o záhadách Mozartovy lebky, ona však, neteř prostého feláha stále chtěla poodhalit roušku tajemství kryjícího Mozartovy koule – a tys jí nedal, dokud jste se nezpili kazašským arakem z beraních rohů, vid?

Chodil jsem potom s Dcerou hadího krále, která měla jenom dvě nohy, čtyři ruce a jinak byla holá jako prst. Patřily jí všechny poklady Země, ona je však nechtěla. Hledal jsem totiž posledního milence jedné stopařky. Jeli-kož se však nechce sám přihlásit, podávám tento inzerát. Vy ho neznáte? Musíte ho znát, chodí tudy pořád jako blběj, čumí, co by ukrad, baret na tři facky, profesůrek jeden.

Z autorádia zněla obvyklá Máti Příroda. Náš muž vyjel od kruháku. V zatáčce už na něj čekala se svatojánský

zdviženou paží ona sama, městská bohyně Pivína. Jela do Hudějovic na plicní snímkování, protože jí zlobily průdušky. Náš muž chtěl někam pryč, odletět do subtropů, po zbytek života jíst banány a pít kokosové mléko a milovat stopařky. Osud tomu ale chtěl jinak.

Do kabiny avie nastoupila bohyně města Pivína. Hned ji začal vyprávět, jak pořídil kocourovi tlumok, hůl, holiny a kulicha, poslal ho na vandr do Hobravy a už od něj dostal první pohlednici. Bydlí u paní Parmezánkové, známé ochránkyně lidských práv a je mu dobře. Potom se hodlá vydat za paní Gorgonzolovou, její sestrou z otcovy strany, by jí nadělal kopice sena. V Pivíně jinak nebyla žádná senzace, ani cirkus, nebo skandál, nic. Poslední významnou událostí byla estráda nějakého Bavora v roce 1953, který při vystoupení na náměstí u záložny lidem tahal z nosu pečené skopové a celá grilovaná kuřata.

*Život je jen záhada,
slunko, klídek, nálada...,*

doprovázel jej městský rozhlas z ampliónů oblíbeným šlágrem.

Tak nevíš. Chtělo by se ti smát ulehčením, jako by tě minul na přejezdu vlak a ovanul tě vzdušnými víry o fous vedle; jako by ses fatálně spletl, ale stroj byl zrovna vypnutý a neudeřil tě tyčí do temene.

Náš muž zajel u benzínky ke krajnici, Pneumatiky zašramotily na šterku a motor přidušeně předl. Moci se znovu povozit na koloběžce, stulit se do ztracené náruče, vidět zase Lunu plout nad řekou, zachytit rozplynuté iluze - nic z toho v té chvíli nebylo možné. Ráno šumělo novými přísliby, ambiciózní premiantky ještě spaly a outsiděři táhnuli z noční.

Co se týče Vašíčka Ztrati, zde se jako v každé správné detektivce ví všechno. Maminka ho poslala pro oukrop

k babičce o patro níž, ale na schodech potkal hodného pána, který mu řekl, že má na ulici auto a potřebuje ho chvilku hlídat, protože opravuje podvozek, Vašíček Ztratil pustil oukrop a babičku z hlavy, sednul si do auta, pán přisednul, nastartoval a odjel a nikdy víc už je v ulici nikdo nespátřil.

Zato náš muž řídil jako širón a kolem odbočky k pís-kovně prosvištěl, že si ji bohyně Pivína nestačila všimnout. Ten kraj má divný přisvit, když na něj vzpomínám – od lí-bezných sluncí letních prázdnin, syrových jar s necitelnými nebesy a podzimních hospod s hučícími kamny, plochami tabákových vůní a prvními vločkami zimy za okny do noci. Když vzpomínám, byl tam vždycky lezavý chlad, nebo zpo-cené červencové parno; jedinou úlevou bylo několik letních soumraků a jeden dva květnové dny, kdy kvetly trnky a šel jsem cestou rozkvetlým trnkovým chludem jak bělostným bzučícím ambitem.

Náš muž vezl městskou bohyni Pivína jenom chvilku. Srpnová rána jsou ještě vlhák, po studené noci s mlhou na úsvitu padne krátký deštěk a než začnou vedra, vane líbezný čerstvý vzduch. Na zdech jsou starodávná písma zaniklých ostrovních civilizací, na plakátech hledí do světa tváře z dob, kdy ještě po Zemi chodili draci a krvelačná monstra z doupat a šípy Slunce vyletují do všech stran jako při zro-zení kosmu.

Sestřenice byla tehdy těhotná a hledala si chlapa. O Veli-konocích si vyšla do města na hlavní třídu a prohlížela si bo-ty, na které neměla. Najednou se k ní přivářili dva chlápci. Oba měli skoro dva metry, lehký pivní cejchy a jeden se ho-nosil zrzavými fousy a hárem. Toho si vzala. Druhý si říkal Riba, byl hezoun s prošeďivělými spánky a estebák. Svatbu měli v proslulé putyce Uterus, a mně dali v pakárně opuštěk do večere. Jen jsem si musel dát večerní psychofarmaka na vycházku a hned po prvním frňanu jsem letěl k zemi jak opuštěná špionážní družice jistě nejmenované mocnosti. Ale po třetím pivu už mně bylo fajn. Švára s Ribou čundrovali někde za Plasy, což je takový hnusný lesnatý území, kde je snad v každém žlebu prehistorická ruina z dob lidožravých Keltů. Do kempu si navlekli ruksaky s pivem a rumy, pekli si bůček v alobalu, zajíce a srny, co se jim připletli na stezku, koukali na nebe a troubili na trombóny lahváců, až do nedě-le večer. A potom zas do zámečnické dílny ohýbat plechy a kovat nože pardálům. Nikdy mě sebou nevzali, hajzlové, protože jsem nosil brejle na předpis OÚNZ a četl knížky.

Jezdil jsem z Pivína stopem za mámou na víkend. Při ro-zednění mě obvykle vyhodili u první odbočky, ale stop o po-ledni byl fajn, řidiči byli nacpaní bezva žrádlem rodinné ku-chyně a filozofovali. Někdy dokonce dali žváro. Tlačil jsem

ze sebe rozumy, aby řeč nestála. Nejlepší nahrávky měli esenbáci a nomenklatura. Mně z těch komerčních hitů bylo smutno. Když jsem stál na stopu, písal jsem si nebo zpíval Karáskovy žalmy, a většinou někdo zastavil. Bo jsem si sklá-dal vlastní písně. Nejúspěšnější byla litanie

Řidičáci, řidičáci, kampa jedete?

Řidičáci, řidičáci, co to vezete?

Řidiči, řidiči, jedte do piči.

Ad infinitum.

Vyprávím živým o zavražděné zpěvačce, o hlase, jenž zmlk-nul a mohl dál znít, vzkvétající z jitřního čírkání ptactva nad úsvitem a fléten soumraku. Až po čase jsem se dozvě-děl, že na ten flek se chodilo stopovat odpradávná. Tehdy tam stála i ona, než nastoupila do vozu k tomu volovi, co ji zavraždil kus za Pivínem a odvezl v kufru dál a zahrabal ně-kde u potoka třeba o třicet mil dál.

Potom jsem na ten stopařský flek přestal chodit a za čas ten kraj opustil, jakoby se začaly ztrácet všechny barvy a světla pod smutečným závojem. Ale vždyť Slunce svítí dál a Luna pluje stále na hladinách, tak proč nevzdoruješ smut-ku jako stopař na krvavé stopě, který neustane, dokud ne-dostihne svůj cíl? Asi toulavý boty, chřadnu, když někde dlouho pobývám, mám cestu v duchu a celou tu dobu jsem sprádal ze snů a představ svoji loveckou síť.

Vrah ji trochu znal. Byla pro něj nedostupná, její vlídná zpěvná slova v něm zažehávala ohnivou bouři. Když ji teh-dy potkal před nádražím, nabídnul ji svezení autem a po-tom ji zavraždil.

Žije si někde dál, vraždu sebou tahá jak žulový blok a nemá se komu přiznat.

Když bylo po všem, skála nad Koptavou nakrátko zazářila jako bójská duhovka, než Slunce usnulo krátkým letním spánkem. Zkypřená lesní půda byla cítit jako zatuchlá bram-boračka. Z bukového lístku se spouštěla po pavučince pídál-ka, svíjela se a v předjitřním vánku se houpala jako kyva-délko měřící letní čas. Potom se ve vzdálené zátáčce za ska-lou objevilo světlo a do Pivína pod mrazivým úplňkem do-razil elektrický noční rychlík. Zastavil, ale nikdo nevystou-pil; vlak jenom oddechoval jak po nočním orientačním bě-hu, a potom z jednoho vagónu vypadlo mezi pražce hovno. Stoupal z něj mizející obláček smradu jako na rozloučenou se stoletím páry – a vlak se zas rozjel, unášel cestující vstříc jitru, novým porážkám a reparátům, rozchodům a setká-ním a mejdanům, a zase bylo ticho.

O
hře

Karavana nočních můr

Patrik Linhart

„Šlo mu z hlavy to podivné užití výrazu „nadčasový“ ve větě Stihl to v nadčase. A ten blbec Péťa to nestihl! Teď jede vlakem, sám, do nějaké bobří osady, kde nikoho nezná. Co už, vlastně skoro všude nikoho nezná. Průvodčí – průvodčí v době chytrých telefonů, pomyslel si Albert – no tady se snad otevírají i okna! Znechuceně se rozhlédl po motoráku. Vytáhl si notebook a při pokusu najít pod stolkem zástrčku, seznal, že strká pařát do odpadáku plného lepkavé vody. Pivo. Pivo by mu bodlo. Když už se urval a přislíbil účast na takovém výletu! Motorák zastavil mezi paneláky a přistoupil Péťa.

„To mě ho vytrhl!“ zahalekal, když se mu Albert svěřil se svou chutí. „Tohle je sice hnus, ale mám ho z nostalgie. Je to vůbec první pivo, který stáčí do petek.“ Na stolku se objevil Primus.

Albert se spokojeně usmál. „Tak si to přece jen stih v nadčase.“

„Co?!“

„Ále, vyslechl jsem rozhovor dvou kluků, tvářili se jako fyzici, ale bylo jim tak patnáct. Na peróně.“

Péťa otevřel pivo a oba se napili. „Hezkej mobil,“ ukázal Albert.

„To jo.“ Péťa jej nastavil kamarádovi před obličej. „Ve dvě stě metrech pod vodou vydrží celou hodinu.“

„A ty?“

„Co já?“

„Jestli taky vydržíš ve dvě stě metrech fungovat hodinu.“

„No, popojedem,“ odušil Péťa a motorák se konečně rozjel.

„Kudy pojedeme?“

„To bys nepochopil, ani kdybych ti to nakreslil,“ opáčil Péťa a odšrouboval druhou petku. Tentokrát to byl Braník. „Hnusu a nostalgie bylo dost.“

Albert se – tentokrát radostně a uvolněně – rozhlédl po motoráku. „Líbí se mi, že tady nesedí žádný upjatý a načurený obličej, né jako v tom écéčku z Pardubic. Každý druhý Pražák je z východních Čech. Je neuvěřitelný, že tam pořád ještě někdo bydlí.“

„Možná máš pravdu. Ubylo rozjařenosti ve vlacích. Čím to je? Změna postoje, hodnot, životního stylu, nebo proto, že tak kurevsky zdrazili vlaky? Pamatuješ, třeba eště před deseti rokama se ty úplně cizí lidi, se kterejma si sdílel jízdu, najednou proměnili, jako bychom měli nějaký společný, ale veselý tajemství, za kterým všichni uháníme. Teď se tváří jak satanisti po vazektomii.“

Albert se zakabonil. „Před deseti lety sem s tebou jel naposled, taky na takovej výlet.“

„No, no,“ usmál se Péťa.

Předměstskou industriální džungli vystřídala takřka nezkalená příroda. Lidé z vesnic i výletníci se uklidnili, všichni civěli z oken, jako by tu scénérii viděli poprvé. Poprvé určitě ne, napadlo Alberta, ale chtějí si ji zafixovat pro horší chvílky. Pak se podíval na Péťu. Byl jako v Jiříkově vidění, což mu také bez cavyků sdělil. Péťa se nemohl odlepit od okna a zároveň se dost nešikovně pokusil odlepit flašku Braníku. Ta se na stolku nebezpečně zakymácela a Péťa řekl: „Tos nevěděl, že Jiříkovo vidění je dobrodružný cestopis o uherském šlechtici, který v 15. století putuje do Irska, aby se studnou svatého Patrika dostal do očištění, co?“

„Věděl.“

„To mě ho vytří,“
pronesl Péťa
s uznáním. „Timhle ty
liščí ohony
rozběsníme.“ A začal
mu vyprávět zamotaný
příběh, jak se na
jednom nedalekém
hradě potkal s příma
partou čundráků, co
nosila všechny ty
propriety dávných časů
od krabiček zápalek na
šátku po klobouky
a beznadějně
vyšisovaný nášivky na
mundůrech. Neušli ani
deset metrů a Péťa
rozmázl hovno po
asfaltce, což Albertovi
přišlo dosti příznačné.
Pane Bože, to bude
parta zaschlejších
bedřarů, pomyslel si.

Vystoupili na nádražíčku v Ch. Motorák odšustil a Péťa vytáhl z bágla další petku, tentokrát Gambrinus, pak se vytřeštěně zadíval na Albertovo zavazadlo. Byl to malý do metalízy laděný kufr na kolečkách

Albert se usmál: „Mám rád svoje věci, i v pekle chci mít věci u sebe, pod kontrolou a hlavně v bezpečí.“

„To mě ho vytří,“ pronesl Péťa s uznáním. „Timhle ty liščí ohony rozběsníme.“ A začal mu vyprávět zamotaný příběh, jak se na jednom nedalekém hradě potkal s příma partou čundráků, co nosila všechny ty propriety dávných časů od krabiček zápalek na šátku po klobouky a beznadějně vyšisovaný nášivky na mundůrech. Neušli ani deset metrů a Péťa rozmázl hovno po asfaltce, což Albertovi přišlo dosti příznačné. Pane Bože, to bude parta zaschlejších bedřarů, pomyslel si. Pivo už na něho začínalo účinkovat, a i když byl spíš samotář a trochu škrobený panáček, těšil se představou, co všechno s tou bandou provede jeho zavazadlo. Péťa mezitím rozvíjel své úvahy o hovně. Tvrdil, mimo jiné, že stejně jako otisk prstu a sítnice oka, je hovno, zvláště lidské, neopakovatelné a jedinečné, doslova rara avis.

„I kdyby ses posral, nedokážeš vysrat dvě stejný hovna!“ hulákal a rodina výletníků se klidila do stínu jabloňového sadu.

Alberta napadlo, že pro kriminalistickou práci by to stejně nemělo žádný význam – a pokud má Péťa pravdu a každé hovno je neopakovatelné, nikomu by se nic nedokázalo, ani kdyby lidi srali, kudy by páchali trestné činy. Zařval jen: „Hovno!“ a zamával petkou na nějakého staršího chlapíka. Ten to pochopil jako pozvání k napití, což pro tento kraj nebylo nijak zarážející.

„Kam dete?“ zeptal se, když si otřel ústa, aby se napil.

„Do osady Opárno,“ řekl Péťa. „Mám tam kámoše.“

„Jooo?“ Chlapík se zakuckal. „Tak šťastnou cestu.“

Dokonce i tady, za horkých jarních dnů, od té doby, co se zbláznilo počasí, o je-

hož normalitě beztak víme proklatě málo, padá někdy noc rychle jako na rovníku. Snad tomu pomohla i petka Zlatáku, že si ani Péťa, ani Albert nedokázali vychutnat soumrak. Tma voněla, tak to aspoň připadalo Albertovi, jako když rozkoušete švestkovou pecku a zapijete jí tou cenově nejdostupnější whisky. Od nějakého skrytého jezera slyšeli skřehotání racků a Albertovi se bůhvíproč zamlouvala představa, že někde pod nimi se o sebe trou zlatočerná peckovitá těla podzemních entitek a entitů.

Oheň osady se objevil mezi stromy a brzy stáli v kruhu sedících postav. Albert si nebyl jistý, jestli všichni mlčeli už od začátku, ale teď mlčeli docela určitě. Jediné, co kromě lidského ticha, praskání větví v ohni i v temném lese okolo a rámusení racků vnímal, bylo mužné samectví tohoto spolku. Nebylo hned patrné, jako obrazy a bujará hesla na vyšisovaných výšivkách, které zmiňoval Péťa, ale nebylo o něm pochyb.

„Kluci, tady se nepije,“ řekl hlas vycházející jakoby ze samotného ohně.

„Nedělej vlny, Same Indiáne,“ vypálil Péťa neohroženě, „prcá to po lese a nás to bude poučovat! – Au, to bolí!“

„Já vim, že tě to bolí. Ale já proti bolesti nic nemám.“ Znělo to zlověstně dvojznačně.

Péťa si hnětl zápěstí, obsah petky se vsakoval do mechu a jelení trávy. „A co teď jako?!“

Teprve tehdy si Albert uvědomil ty oči, oči chlapa, který drtil ruku jeho kámoše. Viděl v nich Pětovu zásobu tuzemáků i lahev Johnny Walkera, kterou mu jeho vlastní přítelkyně přibalila do kufríku na kolečkách, aby se aspoň na chvíli přestal chovat jako dva dny starý rohlík – i kdyby u toho neměla být, a v ten moment ji nekonečně miloval. Možná poprvé.

„Chlastáte,“ řekl ten hlas, „ale když pak vidíš na skalách ty kříže, není ti dvakrát do smíchu.“

Slyšet toho kántrymana za denního světla a vidět na kopcích kolem Labe ty kří-

že, umřel by smíchy. Teď měl skoro chuť říct: Chválíme svého mistra, svého pána. Ale ne jako nějaké provolání slávy k moudrému šerifovi – jako zaklínání, zaklínání k temné síle, která se docela vymyká chápání. Také Péťa udělal krok dozadu, i když ho ten chlap z ohně pořád držel za ruku. Tentokrát za levou.

„To byl ale kokot,“ řekl Péťa, když už konečně za neustálého ohlížení neviděli ani záblesky plamenů.

Albert se zmohl jen na: „Jooo?“ Ale pak přece jen přidal doušku: „Douška Johnnyho to spraví.“

Seděli u pařezu, popíjeli whisky ze skleněných kalíšků s nápisem Berlin, očarovane čuměli na světlušky a vzájemně se ujišťovali, že s pitím teda rozhodně nesehnou.

Jak už to u lesních rán bývá, probudilo je vlhko, které se však rychle odpařovalo. Posnádali, co bylo, a blaženě se rozhlíželi kolem sebe. Na polní cestě, k níž je dovedla jejich lesní pěšina, potkali skupinku vojáků. Albert je odhadl na třinácté století.

„Za jaký století bojujete?“ zavolal na ně Péťa a hnal se k nim s lahví rumu. Když se od nich po chvíli vrátil, byl celý bílý.

„Co ti říkali?“

Péťa ztěžka polykal a konečně ze sebe dostal: „Ten rum mi dal.“

„Já ti nevím,“ začal Albert, „ale mohli bychom dojít do nějaký sjízdný vesnice, dát si tam gábl a pivo, posedět, dojet domu, posedět a večer to pak rozpustit. Já bych jel do Prahy posledním vlakem.“ Podíval se na svůj kufřík na kolečkách a dodal: „Jasně, nemusim autobusem.“

Došli do první vesnice, kde naštěstí bylo příjemné přírodní bistro. „Pivovar Černá hora, krása plus nádhera, zastávka je dva kiláky odtud, wifina tu není, ale zato maj jízdní řády,“ hlásil Albert od stánku a za chvíli dorazil k Pětovi s pultitry a dvěma šklebeňoury. „Nechal sem ti kydnout hořčici... ale i kečup, pořád mi přijdeš tak trochu jako pětiletý Péťa.“

Pozoroval kamaráda, jak se šacuje, načež prohlásil: „První den se hýřilo a pak nastaly dny vytřeštěných očí.“

„Já mám prachy,“ ohradil se Péťa. Nebyl si moc jistý, teprve při pohledu do peněženky pookřál a pustil se do jídla. Pivo vypil na dva zátahy a šel k okýnku. Albert si zatím prohlížel fotky z Pětovy šrajtofle. Rozrušil ho portrét asi dvanáctileté holky se sebevědomým výrazem youtuberky.

„Takže to pojede za tři čtyři piva na místě, nebo za dvě plus hezkou procházku podél řeky. Volil bych tu řeku.“ Když Albert kývl, pokračoval: „Ani bys jí nepoznal, co? To je moje nejstarší dcera. V rozporu s tím, co si o sobě myslí, na ní není nic originálního.“

„Kromě jejího táty,“ doplnil galantně Albert. Kamarádovu reakci nečekal. Stalo se to v tomto pořadí: váhavý úsměv začínající hvězdy z televizní soutěže, útok levým prstem na vlastní ret, výbuch smíchu následovaný zvrhnutím piva a konfese (jak se mu to zpočátku jevilo) v intenci ranní kocoviny: „Ten hejtman, jak jsme je na rozcestí potkali – byl to skutečně hejtman –, povídal, že velkej bůh Pan cestuje s družinou, teď konkrétně mezi Velemínem a Žernosekama a hledá Ježíše.“

„Aha,“ povzbudil ho Albert.

„Nevěříš, co? Jenže jinak to ani nemůže bejt!“ vyhrkl Péťa. „Je to jako s tou pumpou se železitou vodou ve Švejkovi.“

Teď se Albert trochu nasral. „Co sem pleteš tohle? To prostě není ani tak nepravděpodobný jako nemožný!“

Tyhle plky mu draly nervy. Mysterium nad vaňanem liščích ohonů za naprostý tmy, no dobrá, ale za jasnýho květnovýho světla? Rozčileně pozoroval, jak Pětovi za tím jeho hěblem žhnou očička. „Deme!“ zavelel. Možná poprvé v životě. A jak šli po polní cestě podél řeky kufřík na kolečkách naskakoval a zdvihal obláčky prachu. Péťa z nyní už definitivně prázdného báglu vytáhl poslední lahev rumu a náhle se oba přátelé zarazili: jakýmsi neštěstím se někomu podařilo čistým řezem urvat dno flašky, jejíž obsah vytekl neznámo kam – a proti nim, u Božích muk, seděl Ježíš obklopený čeládkou oegipanů a panků a Pan, svírající mezi kozlími stehny svou flétu a opírající se o ní jako o rybářskou sesličku, mu cosi důležitě vysvětloval. Nedokázali rozlišit ani jediné slovo, ale pronikavé výpary, které se šířily kolem, dávaly tušit, o čem je řeč.

„Tak ten se mi podepíše!“ zařval Péťa a z jedné ze svých kapes doslova vyrval zápisník a hnal se ke skupině.

„Neblázní!“ Albert reagoval promptně a přetáhl přítele kufříkem na kolečkách.

Členové toho děsivého společenstva se po nich podívali. Narval Petra do vlaku a teprve, když si sedl, cítil, jak mu v krku roste rákos a v tom rákosu hrůza.

O
hřeVzorek DNA
Pavla Frelichová

Zavedlo nás to sem. Ona s mokrou patkou a vlasy svázanými do uzlu. Tenhle detail, mokré vlasy, jí vadí. Pohazuje hlavou. Je třesoucí se kus masa, nedokáže zůstat v klidu, jen konat. Vnímá probuzenou tělesnot, na niž já, idiot, nereaguji. To zastírá celé spektrum jejích smyslů. Neví, že je současně vzrušující a nevinná. Růžová saténová košilka zaplněná do posledního milimetru, stejně tak džíny. Přišla. Venku prší. Zmáčené ulice doprovázejí naše setkávání. Rozbalil bych ji, hned bych to udělal, ale...

„Vyfoukám si hlavu... máš fén?“ Ani nevyčká mé odpovědi. „Ve skřínce pod umyvadlem,“ volám doufaje v uklidnění. Navlhlými džíny na mně zanechala studivou stopu. Důsledně se zavřela v koupelně. Shazuje kalhoty. Mám málo sportovní postavu, přes veškerou snahu vypadám jako intelektuál. A s věkem se to bude zhoršovat. Suchar s břichem, který zažil příliš dní ukládání a zanášení. Přehodila si vlasy dopředu? V kuchyňském dřezu si smočím navlněnou, jen konstatuji, patku, s tímhle jevem nic nenadělám, a jdu to omrknout.

Lopatky jí vystupují a mizí, jak střídavě jednou rukou vlasy projíždí a druhou za pomoci fénu suší. V předklonu, mám štěstí. Zvedne se, musím ustoupit, aby mi nedala temenem do brady, a já stojím za ní. Položím jí ruce kolem pasu. Džíny nezačínají a nekončí, splývají s jejími boky. Vypne fén a vytáhne ho ze dne, automaticky. Hřeje, sahám na horní knoflík. Učeše si vlasy, pěšinku napravo. Ukročí dozadu, hřeje. Suché vlasy jsou i mně příjemnější. Voní nedávnou přítomností vody. A sálají. A ucho.

Potom, nevím jak, se ocitneme ve stejném křesle jako předtím. Sundala druhou kůži. „Já...,“

nedokončím. Položí mi ruce kolem krku. „Já jsem s žádnou holkou nespál,“ věřím, že mi to zachrání život. Neduživý intelektuálek. Dívá se na mě jako na svačinu. Usměje se, těší ji to. Objetí přitáhne. „Já jsem teď ta zkažená.“ Kazil jsem ji, když jsem jí stíral nenapodobitelnou rtěnku?

„V téhle dvojici.“ Porovnává mě se svým nastávajícím smluveným. „On kazil mě a já kazím tebe.“ Upnula se na představu své zkaženosti, boří modlu poslušné dcery. „Olgo...“ Omlouvá se. „Jen se mě neboj, nekoušu.“

Po dalším střihu se cítím nepříjemně a slabě. Ležím na ní, mluví na mě, a bojím se pohnout. „Jen klid, hned to spravím,“ přejíždí mi ztuhlé svaly prsty. „Opři se o ruce... klidně na mě lehni, neboj... a uvolni se,“ hypnotizuje mě. Svaly mi povolují od rukou směrem dolů. „Dobrý?“ „Dobrý,“ potvrzuji. Naštěstí si neuvědomuji, že jsem jelito. „Tak fajn, a teď se musíš trochu nadzvednout, drtíš mi pánev.“

V mimozemském úhlu mě svírají nohy. Případ do Akt X... kašlu na logiku. Její ruka v mém obličejí a vlasech. Tak úplně to asi neořu. Ovládá mě pulsem. Mám pocit, že na mě jde infarkt. Obrovské kleště mi svírají levou část hrudi. Opřu si o ni čelo, hlavu mi neukousne, slíbila to. Tepe a tepe. Dokončí úkol! Nezpovozoval bych, ani kdybych si vymknul kotník. Jsme prostoupeni v ohlušujícím souznění. Nedokážu zaostřit, slyším bzučící zářivku. Autogen, jiskry. Procházím ocelárnou, kde se ve vzduchu vznáší rozžhavené železo, polévá mě pot. Pomáhá mi, nechce, abych zpomalil, dostává všechno. Dostává, co chtěla. Moje poprvé. Nahlas to nikdy nevyslovím, zní to divně. Je to za mnou. Když se to stalo, nebudu o tom mluvit. Jen o dru-

hém a dalším, o běžných, opakujících se příhodách. Jsem nerad přistižen při neznalosti, takže se mi hodí, že tahle holka o tom nebude nikde povídat.

„A co Ondřej? Co až si všimne...“ Tváří se, jako by na to dopředu nemyslela. „Ten jediný,“ našpulí rty, „si stěžovat nemůže.“ Pojistila se, Ondřej mi vrací laskavost. „Takže jsi přišla.“ „Jo, přišla. Déšť mi hraje do karet, uvěznil mě ve městě, nikdo se nebude ptát. Vezmu si Ondřeje a...“ očekává náповědu. „My dva už se nevidíme.“ Ona dnes přišla. „Správně.“ Krčí čelo. „Víš, přemýšlela jsem o tom, už dřív, že svět je směšný. Předtím mi naši namlouvali tebe, a já jsem tajně utíkala za Ondřejem, protože oficiálního ženicha jsem ze zásady nenáviděla. Já jsem se na tebe poprvé podívala až tak na třetím rande, na tom čaji, když jsi na mě promluvil, ne na matku, ale na mě, zeptal ses na nějakou hloupost... něco s čajem, jestli... co to bylo? Nevím, a mě tak potěšilo, že ses porušil protokol. Myslela jsem si, že ses spletl a neuvědomil si to, protože tě to nevyvedlo z míry, ale potom... jsi mě zachránil, tak mi došlo, že to udělal schválně, že ti na mě záleží.“ Zavrtí se, zahání tu představu. „Záleží ti na mně a mně záleží na tobě a já si vezmu Ondřeje a ty nic neříkáš.“ Drží mě pod krkem. Mezikrok, jak jsem se sem dostal, mi schází. „Nevěděl jsem, že ti na mně záleží. Já myslel...,“ položí mi ruku na ústa, „že jsem zkažená. Je lepší, když to řeknu já – zkažená, rozmazlená holka. Zkažení jsou i mí rodiče tou utkvělou představou o perfektním svazku, ale já kazím jejich zdánlivě dokonalou zkaženost ještě víc. Ne?“ Zlobí se. „Já si nemyslím, že jsi zkažená. V tobě něco doutná a jak se to snažíš ukrývat, doutná to víc a víc a... já jsem se taky nakazil. Celé minuty si nevybavuji, stříh a leželi jsme v posteli a já jsem slyšel tvoje volání, jen tebe. Nemám s čím srovnávat, takže asi moc neznamená, když řeknu, že jsem nic lepšího nezažil a jak se na tebe dívám, ujišťuji se v tom, že ani nezažiju... ne, počkej, to není výčitka, já jsem ti úplně pro-

padl. S tím polibkem. Chci být s tebou, ale nevím jak, abych ti nerozbil svět na kusy.“ Leží na mě, slyší mé srdce, potukává prstem do rytmu. „Neber si Ondřeje,“ zastavím jí prst. Zavřela oči, pošimraly mě řasy. „Ty budeš moc dobrý právník... soudce, možná, nebo advokát. Spravedlivý, ale ne milý, aby z tebe měli lidé respekt.“

Ne milý, tehdy se v mé charakteristice trefila. To se o mně říká, že sice nejsem milý, ale mám přehled o případech, znám spis, dobře soudím. Jsem na to hrdý. Většinu doby, i ve volném čase, když se nechávám vláčet děvčaty po obchodním centru. Skončilo to jako obvykle – někam se mi ztratila. Procházejí chodbami, o nichž nemám tušení, objevují se z opačného směru, než právě odešla. Umluví mě do všeho. Zahlédnu je na protějším ochoze galerie u vchodu do garáží. Baví se s dvěma mládenci. Ten vyšší i starší, je ke mně otočen zády, se baví s Nadou – mávám na ni. Nevnímá. Marta se na střídačku věnuje rozhovoru sestry s černo-vlasým mláďencem a dorážení živého blondáka. Vypadá přibližně stejně starý jako ona. Ani má mladší mě nevidí. Vydám se k nim. Ve dveřích do garáží se objeví žena, volá: „kluci,“ zarazí se, „jdeme!“ Nenechá staršího chlapce dokončit vysvětlování a že-ne je pryč. Zmizí dřív, než tam dorazím. „Holky, vy mě vůbec nevnímáte!“ upozorňuji na sebe. Naďa nic neřekne, dívá se na dveře do garáže. „No jo,“ bručí Marta ve snaze zavděčit se sestře. „Kam jste se zase ztratily?“ očekávám vysvětlení jejich dostaveníčka. „Ty se naotravuješ, tati,“ zásobuje mě hláškami Marta. „Pojďte, vy dva, tady už stejně nic nevidíme,“ pohání nás Naďa. Usmívá se.

„Co to bylo za kluky?“ otravuji je v autě. „Kluci,“ vysmívá se mi Naďa. „Jeden se jmenoval Xaver a ten druhý...“ „Ondra,“ napoví jí Marta. „A vůbec je neznáme.“ Naďa se přehnaně zasměje. „Ty jsi číslo, ségra!“ Myslím si své. „S cizími kluky se jen tak nebavte,“ snažím se něco zjistit jinak. „Vždyť

Ani má mladší mě nevidí. Vydám se k nim. Ve dveřích do garáží se objeví žena, volá: „kluci,“ zarazí se, „jdeme!“ Nenechá staršího chlapce dokončit vysvětlování a že-ne je pryč. Zmizí dřív, než tam dorazím. „Holky, vy mě vůbec nevnímáte!“ upozorňuji na sebe. Naďa nic neřekne, dívá se na dveře do garáže. „No jo,“ bručí Marta ve snaze zavděčit se sestře. „Kam jste se zase ztratily?“ očekávám vysvětlení jejich dostaveníčka. „Ty se naotravuješ, tati,“ zásobuje mě hláškami Marta.

„tam měli mámu, neviděls?“ Brýle, mé prokletí, jsem si zapomněl ve voze, takže jsem z blondaté ženy nerozeznal tolik, abych mohl soudit na mámu. Holky, ty mám v oku, ale cizí lidi? Ani to mě nedonutí nosit brýle stále. Má podoba intelektuála se bohužel naplňuje. S výjimkou bricha, snažím se. „Když ti řeknu všechno, co o něm vím, uklidniš se?“ Taky jsem mluvil s rodiči tak blahosklonně? „Jmenuje se Xaver, je mu 18... nebo 19, říkal, že dokončil střední a že donedávna bydleli v Manchesteru. Měl ho totiž na triku, Manchester United, proto jsem se ho zeptala...“ Moje dcera sleduje fotbal? „Na co?“ Naďa se vzpomíná: „Jestli je fanoušek. A o tom druhým nic nevím, zeptej se své mladší dcery.“ Usmějí se: „Radši to nechám na vaší matce, ta si s vámi poradí.“ Holky prskají. „Víš o tom,“ říká vítězoslavně Marta, „že jsme zapomněli koupit ten sýr?“ Poddám si je: „Vy jste možná zapomněly, ale váš starý otec se neflákal s neznámými ženskými.“ Přesvědčuji mě, že nejsem starý. V tom nikdy nezklamou, holčičky moje.

Uprostřed diktovacího dne mi navzdory příkazu „nerušit“ zazvoní telefon – justiční stráž. „Prosím?“ Ne milý! „Omlouvám se, že ruším, pane doktore, ale přišla za vámi nějaká paní. Prý se znáte.“ Jména se letos nedočkám. „Tak mi ji dejte na telefon.“ Ve sluchátku zachrastí. „Ano?“ vyjedu. Člověk na druhé straně polyká dech. „Tady Olga...“ zahřmí mi v uších. Sundala si druhou kůži. „Potře-,“ ne milý, „pojď nahoru, dej mi zpátky justičku,“ Olga zaváhá, „pro vás,“ vrací telefon.

Vyjdou před kancelář a čekám na chodbě u okna. Brýle! Už se blíží, i s doprovodem. Dobře oblečená paní. Nohy jí zakrývají volnější kalhoty po kotníky a zbytek tmavě modrý plášť. „Děkuji,“ usmějí se chladně na justička, který váhá odejít. Otevřu Olze dveře mé kanceláře. Stůl je obložený rozpracovaným spisem, jeho přílohou část leží i na křesle před stolem. To Olze uvolním. Pití nechce, má kruhy pod očima, nespala. „Promiň, že tě takhle přepadám, ale je to důležitý.“ Roztržitě si rozepíná plášť. „Je tu teplo.“ Dívám se na ni ne moc mile, ale se zájmem. Profesionálně. Usmívat se nebudu, jde mi to jen chladně. „Kdy jste se vrátili?“ Trhne sebou, málem si utrhne knoflík. Na tomto místě sedávám při řešení případů, jsem zavalený, oddělený spisem. „Asi před měsícem.“ Přisednu si na křeslo vedle ní. Znervózní. „Co se děje?“ Vlasy má kratší, po ramena, kdežto tehdy jí sahaly po lopatky a když jimi hodila dopředu... „MOŽNÁ,“ zvýší hlas, „sis všimnul, že má tvoje dcera novou známost.“ Napadne

mě, jestli mě sleduje. „Chodí, nebo... to je jedno, je to můj syn Xaver.“ Teď mi to dojde: „Ten chlapec v obchodáku... a ten druhý, to byli tvoji synové?“ Kývne. „Tys mě...?“ Usměje se, vyhladí to všechny stopy únavy. „Ano, promiň mi to. Sotva jsem se vrátila a hned narazím na tebe. Nevěděla jsem, co dělat, tak jsem utekla. Děťinské, vím, promiň.“ Posunu si brýle na nose. „Já jsem tě nepoznal. Už dlouho jsem si nevzpomněl.“ Lež. Olga rychle kývne, že to chápe. „Jde mi o to,“ přejde zpátky k věci, pečlivě volí slova, „že nechci... nechci, aby se Xaver sblížil s Naďou... nechápej to špatně, nic proti tvé dceři nemám, ale...“, upadne do bezradného mlčení. Její snaha vytěsnit mě ze svého života je pochopitelná, tohle mi však přijde přehnané. Zasahovat do života dětí! Ještě se neberou. „To je sobecký, nemyslíš?“ Pokyvuje, jako by mě neslyšela. „Já to věděla...“ Dívá se mimo mě, jako by to ode mě čekala. „Jde o to,“ řekne přiškrkně, stydí se, přemáhá a já ji nechávám škvárit se, „že je tu určitá šance,“ cupuje pásek pláště, „že Xaver je tvůj.“ Vyvalím oči. „Vždyť víš, jak to bylo, tak proč mě nutíš...?“ Naďa říkála, že mu je 18 nebo 19. Spíš 19 a ano, vím, jak to bylo, když má sevřenost pomínula. Chytnu ji za ruce. Nekontroluji se, její rty jsou blízko, vlasy... Olga mě odstrčí a vyběhne z kanceláře. Pro tohle evidentně nepřišla a dle rychlosti běhu to od starouše intelektuála ani nečekala. Strike, blbečku, upaluj všechny postavit.

Stojí u řeky, nedívá se na ni. Plášť obmotaný kolem těla až nepřírozně. „Promiň,“ omlouvám se a zlobím se na sebe, že to zní pyšně. „Vážně,“ zamlouvám nežádoucí chuť, „je Xaver...“ Vystřelí: „Jak jsem řekla, určitá šance tu je, jistě to nevím, takže si myslím, že bychom měli něco udělat, než... já to vysvětlím Xaverovi, ty si promluv s Naďou. Řekni jí, co uznáš za vhodné, pokud... víš, jak to myslím, ksakru!“ Pravděpodobně jsem se neměl smát. „Vím,“ řeknu namísto dalšího trapného „promiň“. „Tak jo, snad... je to vše.“ Tak zoufale se nechce znovu potkat. „Snad jo, rád jsem tě viděl. Měj se hezky,“ stiskl bych jí ruku. Nechce. Uvolněný pramen jí zakryje oči. „Docela tu fouká,“ okomentuje to, vyloví si pramen z podrážděných očí a rozloučí se: „Měj se hezky.“

Xavera jsem musel Naďě zakázat, nepomáhala negativní ani pozitivní kampaň. Zavřela se do pokoje a trucovala. Nechtěl jsem to všechno nechat na Olze, i když nakonec se to podařilo jí. Netroufám si hádat jak. Veronika těžce nese, že se nebaví ani s ní. „Ten chlapec nemůže být tak hrozný,“ snaží se o tom bavit. „Slyšel jsem jen to nejhor-

ší,“ ne milý, spravedlivý. Naďa najednou vyjde z pokoje a posadí se k nám u televize. „Máte štěstí,“ zkříží ruce na prsou, „že se se mnou ten debil rozešel.“ Kope nohou do konferenčního stolu. „Spokojení?“ Oba raději mlčíme jako ryby.

Mezi dopoledním a odpoledním jednáním, nechal jsem si tam dostatečnou mezeru, vyrazím na oběd do restaurace za řekou. Bufet se mi dnes absolvovat nechce, ta ženská je nepříjemná jako zimnice. A aspoň se projdu. U řeky stojí Olga. Všimnu si jí, až když ji mímám. Brýle nemám. Čeká a vypadá nesvá. Ani se neomlouvá, není tu ráda. „Ahoj,“ usměje se mdle, „máš čas?“ Zvu ji, aby se připojila. Vrtí hlavou. „Zdržím tě jen čtvrt hodinky, víc ne.“ Pořád se rozhlíží. „Tak... nezajdeme na kávu? Znáám poblíž jedno bistro, kam lidi ze soudu nechodí.“ To přijme. Jde rychle, sotva jí stačím. Na křižovatce se na mě otočí. „Promiň...“ Mně nemusí nic vysvětlovat, už její první návštěva mě dostala do hledáčku drbacího aparátu. Veronika se naštěstí s nikým ze soudu nekamarádí. Vymýšlet neškodné vysvětlení se mi nechce. Kontakty s bývalkou jsou v pásmu průtrže mračen, do nečasu dobrovolně nevstupuji. Objednává si bylinný likér z nedalekých lázní. Hodí ho do sebe na raz, než začne mluvit. Já se přidržím kávy a chroupu solené mandle donesené spolu s bylinnou, Olga mi je přisunula se slovy: „Připravila jsem tě o oběd.“ Nespekuluji, jestli to ještě stihnu.

Prohlížím si ji, její lícní kosti se mi zdají vystouplejší. Modré oči uprostřed obličeje jsou mocná zbraň. „Xaver se hrozně trápí,“ řekne, „poslechl sice, když jsem ho prosila, aby tvoji dceru nechal, nevysvětlila jsem mu proč, jen, že je to důležité. Poslechl, ale hrozně se od té doby trápí.“ Modré oči. „Nechci, aby se trápil.“ Topím se. „Nechci být takový rodič.“ Na stesky je pozdě. Xaverovo trápení se započalo před jeho narozením. S odstupem si dokážu pomyslet, že to bylo neuvážené. Ona se trápí taky. „Můžu ti s tím nějak pomoci?“ Ví, že ano. Jinak bychom tu neseděli. „Víš, bude to možná znít hloupě... normálně bych řekla, že je mi líto, že tě obtěžuju, ale není. Není. Můžu-li udělat něco, co Xavera zbaví trápení, udělám to. Tak to pro mě je. Když už se trápí, ať to není bezdůvodně. Nechápu, že mě to nenapadlo hned. Snad jsem doufala, že se tomu vyhneme.“ Rozbuší se mi srdce. Dva kruhy na vodě, dvě rozšiřující se propasti. „Ani jsem to nechtěla vědět, nechat si skulinku, únikovou cestu, že je Ondřej jeho otec, že je prostě podobný na někoho z dědovy matčiny strany.“ Olga sepne ruce na stole, nechává je bezbranné, neuvědomuje si to. „Ty chceš udě-

lat test otcovství?“ dovtípím se. „Chci tě vyloučit jako otce,“ přesvědčuje mě, „souhlasil bys s tím?“ Přemýšlím, jaký genetický materiál bude požadovat. Nehty? Vlasy? „Jiří!“ dožaduje se odpovědi. Vždycky jsem měl pocit, že mě neoslovuje proto, že se jí „Jiří“ zdá moc zkosnatělé a „Jirka“ zase málo osobní. A jiný tvar moje jméno nenabízí. Mhouří na mě oči, odhaduje, jestli to chci vědět, nebo ne. Tím se však nezabývám, nic se tím nezmění. „Jistě. Co chceš?“ Podává mi malou obálku. Napadne mě: „na vzorek DNA“. Pousmání zadržím včas. My právníci jsme divní brouci. „Vlasy... mohl bys s tím jít prosím na záchod?“ vkládá mi do ruky nůžky z manikúry, tse, „aby... no, asi by to vypadalo divně.“ „Že ti dávám svoje vlasy v obálce potišťené ‚otec‘ v úvozovkách? Proč prosimtě?“ Neví, jestli žertuji, moc se trápí. Chtěl jsem, aby se usmála. „Jen žertuju, promiň.“ Teď se jí něco vybavilo. Společná vzpomínka, když jsem v nevhodnou chvíli pronesl vtip. Po mém návratu sedí méně napjatě a mírně se usmívá. „Radši jsem je vzala, ty nůžky, aby sis nemusel... nebo kdyby sis chtěl ustříhnout nehet. Na stránkách společnosti, co ty testy provádí, psali, že nejlepší vzorek je stěr z vnitřní strany tváře, ale to by vypadalo ještě divněji... a nevím, jak bych ho nepozorovaně získala od Xavera... vlasy jsou prý taky v pohodě.“ Nevím, na co si vzpomněla. Nevadí, uspěl jsem. Objednala si minerálku. „Na další bylinnou uprostřed dne si netroufám.“ Patnáct minut dávno minulo. „Díky,“ posílá mě pryč, „dám ti vědět, kvůli Nadě.“ A co kvůli mně?

Čekání by mě bavilo víc, kdybychom si domluvili něco v tom smyslu, že podá druhé úterý v měsíci inzerát na koupi horského kola, a když by poptávala modré, tak nic, hopsa hejsa, a když červené, tak průser. Chce mě vyloučit jako otce, tudíž se domnívá, že jím jsem, a modlí se o zázrak. Její rodiče byli přísně věřící v dobách mého dvoření, ospravedlňovali tím všechny nesmyslné procedury. A přitom jim šlo o výhodný obchod. Co by si o mně mysleli teď? Za dvacet let jsem je naštěstí nestřetnul. Tuším, že se odstěhovali na venkov. Donedávna mi od Olžina otce chodilo novoroční přání, měl pro mě kvůli mé vzpouře sympatie. On svou ženu nepolíbil od svatby, odhaduji. Kdoví, kolik kol by bylo Olze nabídnuto... když hovoříme o závaznosti inzerátu... nechám toho. Zvoní mi telefon, trhl jsem sebou. „Je tu vaše paní, pane doktore.“ Proč mi nezavolala na mobil? Dostala ji šuška? Mám tu horší pracovní binec než za Olgy... Tvoje Verunka jde nahoru!

(dokončení v příštím čísle)

L
užnic

e

Petr Dvořák (*1966) je
známý dobříšský tiskař.

Co o něm vědí jenom
zasvěcení je, že se
věnuje fotografii. Tento
soubor čtrnácti snímků
vznikl v rozmezí let
2016–2018
ve středních Brdech
a na Hřebenech.

Br dy Pe tr Dv or ak

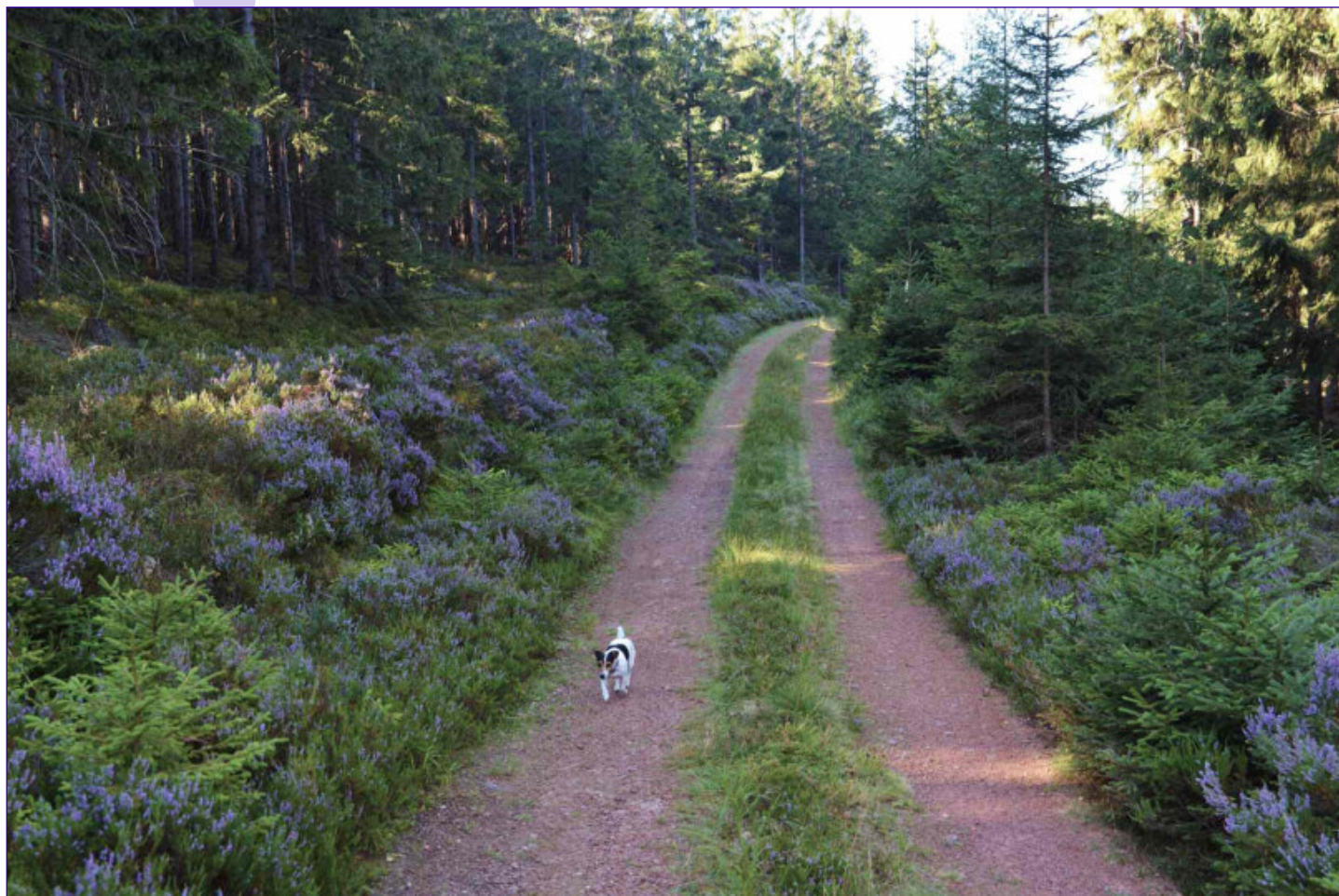

Dub u Zaječova

už

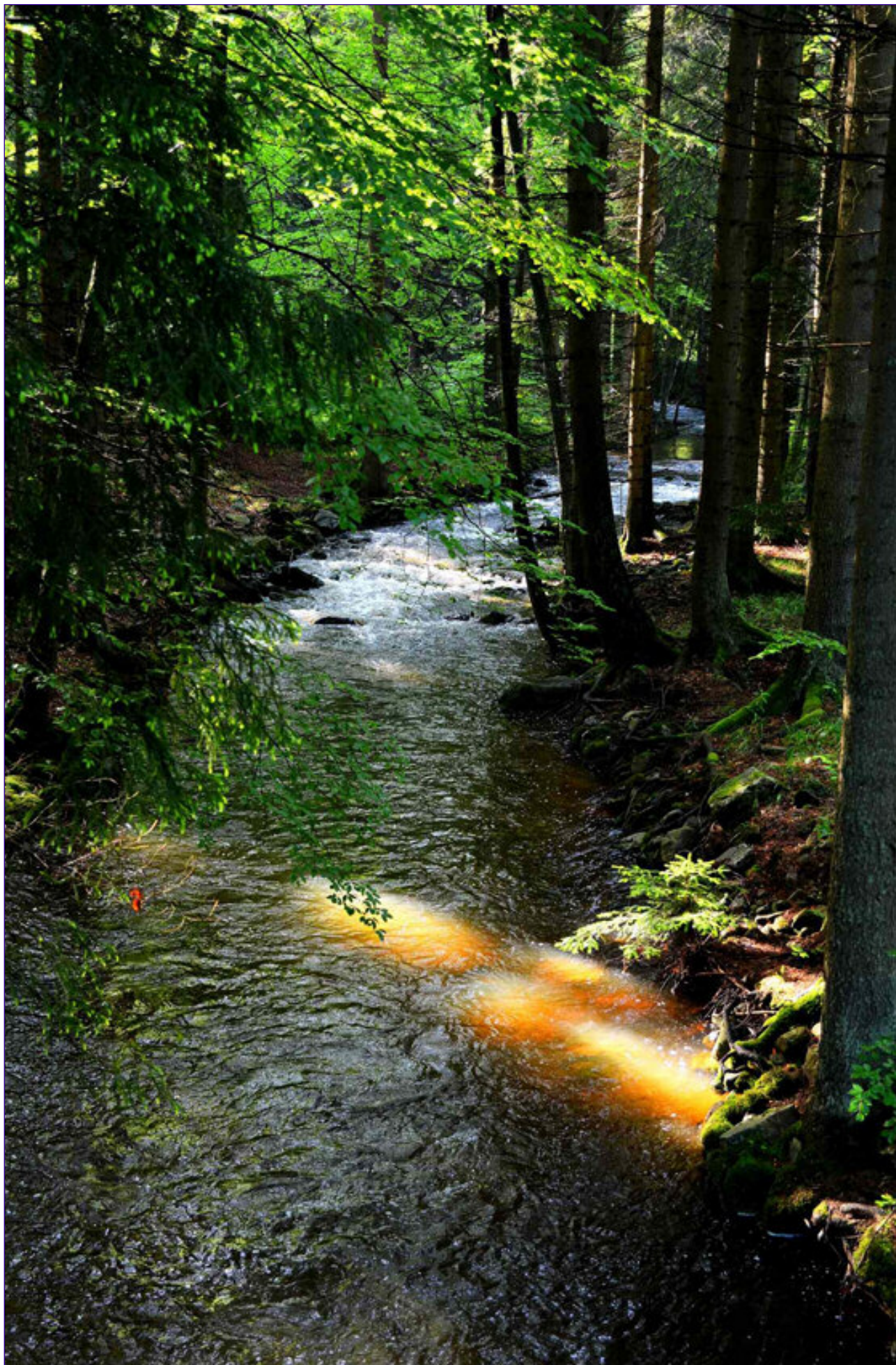

U houpáku na Jordán

Černý potok

Tok I

Beran

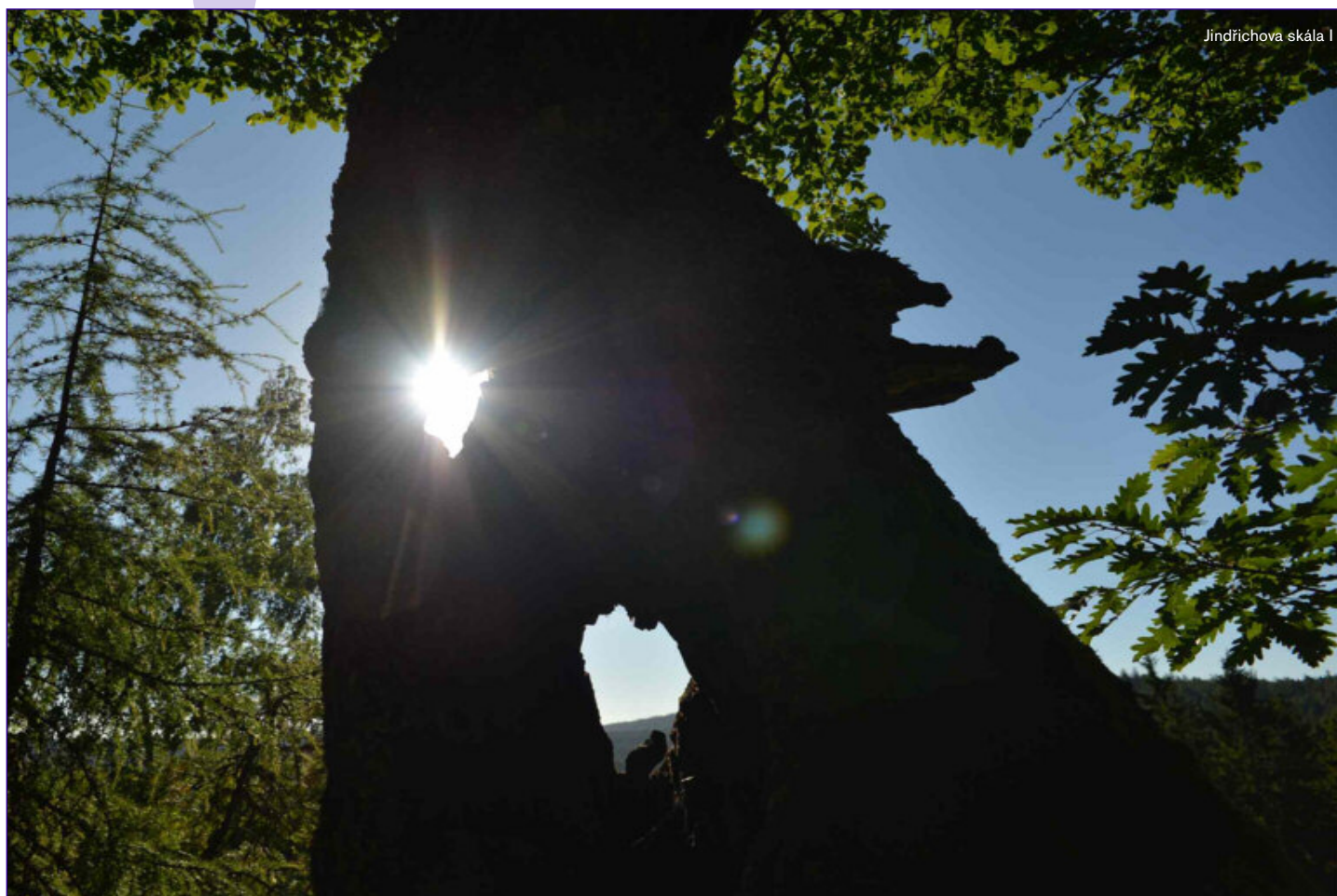

CP Brda

Tok I.

Jindřichova skála I

Jindřichova skála II

CP Jordán

Tok II

Mourový potok

Dub u Těni

L
užnic

e

Jakub Šofar
Tak zase po roce
hlavou dolů (IV)

Po návštěvě Tasman Peninsuly, Dáblovy kuchyně a neZOO, starající se o nemocné tasmánské čerty, jeli jsme se ještě před ubytováním vykoupat k moři, tedy na východní tasmánské pobřeží. Nikde ani noha, bohatá vegetace a hlavně, poprvé jsem byl na pláži, kde se válely škeble ve velikosti kávového podšálku. A válejí se dosud. Pak jsme profrčeli krajinou jezer (zase skotské reminiscence) se zastávkou na pivo.

Ubytování přes airbnb má kromě finančních výhod ještě bonus v tom, že člověk vidí do „kuchyně a ložnic“ obyvatel té které země. První podivuhodným setkáním v Tasmánii byla farma, kterou dva roky před naší návštěvou koupil řecký inženýr s čínskou manželkou. Domy obklopeny starými stromy a pod nimi pomalu se zvažující pozemek, na němž paňmáma chovala kačeny a slepice a pěstovala rajčata a okurky. Druhou část pozemku tvořil obehnaný les, v němž „bydlelo“ stádo ovcí a dvě lamy, a v chlívku garážoval obrovský pašík. Manželé byli ze své farmy nadšení, i když dost dobře nevím z čeho. Nicméně před domem stálo nové BMW, takže měch ještě nebyl prázdný. Na verandě u domečku k pronajímání byla na stole homole z hlíny připomínající tu, která hrála roli v Spielbergově filmu Blízka setkání třetího druhu (to jsem si musel vyfotit). Ani jsme neměli odvahu se zeptat,

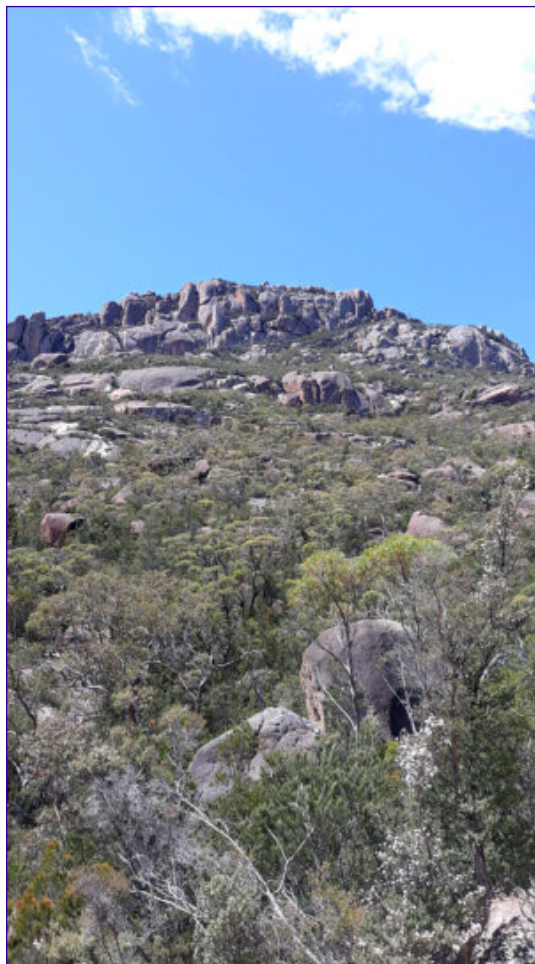

jestli tady čekají na em-
záky.

Jedním z nejkrás-
nějších národních par-
ků je ten, který se roz-
kládá na ostrově Frey-
cinet (Freycinet National
Park), je zde podle ně-
kterých anket v zálivu
Wineglass Bay jedna
z nejkrásnějších pláží
na světě. Jestli jsem se
tam vykoupal? No ba-
že. Pokud se v národ-
ním parku neubytujete
a jedete jen na jeden
den, musíte zaparkovat
na parkovišti a koupit
si denní vstupné. Do-
klad byste měli dát na
viditelné místo na pa-
lubní desku auta. A vy-
dáte se po svých na růz-
ně dlouhé trasy s růz-
ným stupněm obtížnos-
ti.

Večer jsme dorazili
na sever ostrova, do
druhého největšího tas-
mánského města, Laun-
cestonu, které není po-
břežní, ale je s mořem
spojeno řekou Tamar
vytvářející postupně té-
měř jezerní plochy.
Ubytování bylo opět vý-
tečné, majitelka měla
dokonce ponětí, odkud
tak asi jsme. Ráno jsme
s ní vypili kávu na oby-
tné střeše jejího domu
a jeli se podívat do míst-
ního městského parku,
kde je bazén, sedačková
lanovka a hlavně pěkné
scenérie. A o ty jde hlav-
ně, tak nějak.

Michal Šanda **Dr. Moul** ilustrace Marek Douša

Malá Hraštica, Hraběšín nebo Třibřichy jsou docela obyčejné názvy obcí, které při pohledu na mapu nebudí bůhvíjakou touhu se do nich vypravit. Neobyčejnými se ovšem stanou, pokud dáme prostor fantazii. Třibřichy jsou najednou tři břichy. Hraběšín je hrabě Šín. Malá hra štica se stane potřestěnou hrou

se slovy. Stejně tak se víska v podhůří Českého lesa jménem Drmoul promění v Dr. Moul, co má v aktovce fonendoskop a recepty a razítka. Bez ohledu na věk je tato kniha určena všem čtenářům, kteří uslyší-li Kunratice, rozesměje je kur na nitce.

Právě vychází!

